Ազգ
Azg
armenian daily
22 ՅՈՒԼԻՍ 1994, ՈՒՐԲԱԹ # 138 (641)

SABCO
OVERSEAS TRADING LTD.
LIMASSOL CENTRE, BLOCK B, SUITE 307, P. O. BOX 6543
TEL +357-5-370962
FAX +357-5-370945
OUR BANKERS: B. E. M. O. BANK, LIMASSOL, CYPRUS; FEDERAL BANK OF THE MIDDLE EAST, LIMASSOL, CYPRUS; BANK OF CYPRUS, LIMASSOL, CYPRUS; HELLENIC BANK, LIMASSOL, CYPRUS
Հայաստանի եւ ԱՊՀ երկրների համար
Կիպրոսի եւ Ռոտերդամի պահեստներից
ՕՂԱՆՈՏ, ՄԵՔԵՆԱ, ԽՈՒՋԱ, ԿՂԱՆԴ-ՅՂ
տրվում հատուցանողին՝ ճամփով եւ իմարմանքով

ՍՏԵՓԱՆԱԿԵՐՏ

Վ. Կազիմիրովը գոհ է երկամսյա անդորրից

ՍՏԵՓԱՆԱԿԵՐՏ, 21 ՅՈՒԼԻՍ, ՍՆԱՐՓ: Այսօր Ստեփանակերտ ժամանած ՌԴ նախագահի լիազոր ներկայացուցիչ Ռուսաստանի միջնորդիչ բանագնացության ղեկավար Վլադիմիր Կազիմիրովը բանակցություններ վարեց ԼՂՀ Գերագույն խորհրդի նախագահի պաշտոնակատար Կարեն Բաբուրյանի եւ Պաշտպանության պետական կոմիտեի նախագահ Ռոբերտ Քոչարյանի հետ:

Հանդիպման ընթացքում կարծիքներ փոխանակվեցին Ղարաբաղի խնդրի կարգավորման ուղիների շուրջը, ինչպես նաեւ շարադրվեց հակամարտության մեջ ներքաշված կողմերի դիրքորոշումը: Խորհրդակցությունների մասնակիցները գոհունակությամբ նշեցին, որ ռազմաճակատներում ահա արդեն երրորդ ամիսը շարունակվող հարաբերական անդորրը բարենպաստ նախադրյալներ է ստեղծում տարածաշրջանում տեւական ու կայուն խաղաղություն հաստատելու նպատակով հետագա քայլեր իրականացնելու համար:

■ *Ռուսաստանը կզարգացնի գնացքների երթեւեկությունը: Ռուսաստանը համաձայնել է զարգացնել գնացքների երթեւեկությունը Վրաստանի: Նմանօրինակ միջոցներ ձեռնարկելու պատճառ կարող է դառնալ Վրաստանի երկաթուղային ղեկավարությանի պարտքը, որը կազմում է 28 մլրդ ռուբլի:*

ՆԵՐՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

Արամ Մայիլյան. «ՀՀՇ-ում խաղի կանոններն այլ են. չկա նախկին ՀՀՇ»

ՀԱԿՈԲ ԱՍԱՏՐՅԱՆ

Հուլիսի 20-ի ուշ երեկոյան ավարտվեց ՀՀՇ վարչության եւ ՀՀՇ պատգամավորական խմբակցության համատեղ նիստը, որին մասնակցում էին նախագահ Տեր-Պետրոսյանը եւ վարչապետը: Նիստից հետո հայտնի դարձավ, որ վարչությունից եւ խմբակցությունից հեռացվեցին Ալբերտ Բաղդասարյանն ու Արամ Մայիլյանը: Վարչությունից հեռացվեցին նաեւ Ավետիս Հովհաննիսյանը (Խորհրդային շրջանից) եւ Բորիս Մկրտչյանը (Մասիսից): Թվում է, թե անսպասելի ոչինչ չկար, քանի որ նախօրեին արդեն քաղաքական դիտորդները եւ հասկացել ՀՀՇ-ական առաջնորդները հակված էին նման կանխատեսումներ անելու: Թե ինչպե՞ս անցավ վարչության նիստը, ի՞նչ դիրք բռնեց ՀՀ նախագահը եւ որո՞նք են իրական ճգնաժամի պատճառները, մեզ հետ զրույցում պատմեց ՀՀ ԳԽ պատգամավոր Արամ Մայիլյանը:

– Նախ, վարչության նմանօրինակ որոշումը դեռեւս պետք է հաստատվի ՀՀՇ խորհրդի կողմից եւ հետո, ես մնում եմ որպես շարքային կուսակցական: Այլ հարց է, թե ինչպես այդ ամենը կատարվեց:

Ելույթ ունեցան նախկին ուսանողական-կոմիտեական գործիչներ Տեր Հուսիկ Լազարյանը, Բագրատ Ասատրյանը, Էդուարդ Եգորյանը եւ փորձեցին մեզ սովորեցնել, թե ինչ է ՀՀՇ-ն, շարունակեց պրն Մայիլյանը: Եւ դա այն դեպքում, երբ նրանց կոմիտեականության նախկին քարտուղարը հաճախ էր նրանց ելույթների ժամանակ նշում, թե «սրանք իմ բյուրոյի տղերքն են»: Եւ հիմա այդ բյուրոյի տղերքը փորձում են մեզ սովորեցնել: Ավելի լուրջ էր ՀՀ նախագահի ելույթը, որն ասաց, թե ՀՀՇ-ն հայ ժողովրդի նվաճումներից է, բայց ներկա ՀՀՇ-ն այլեւս այն ՀՀՇ-ն չէ: Իսկ երբ այն ՀՀՇ-ն չէ, ուրեմն այլեւս ՀՀՇ չկա:

Նախագահը մի քանի անգամ նշեց, ասաց Մայիլյանը, թե ՀՀՇ-ն բավականին փոխվել է: Մինչ այդ, իհարկե, ելույթ ունեցողները սկսեցին պախարակել Ալբերտ Բաղդասարյանին, նշելով, թե նրա ղեկավարությամբ գործող խումբը քայքայում է ՀՀՇ-ն: Ընդ որում, ներկայացված երկու տարբերակներին՝ հեռացնել Ալբերտ Բաղդասարյանին կամ «հնգյակին», նախագահը ավելացրեց նաեւ երրորդ՝ հեռացնել Ալբերտ Բաղդասարյանին եւ Արամ Մայիլյանին: Նախագահի հիմնական մեղադրանքն այն էր, որ մենք խանգարում ենք ՀՀՇ-ի գործունեությանը: Նա մեզ մեղադրեց նույնիսկ բոլշեւիզմի մեջ: Մինչդեռ մեկ տարի առաջ մենք պայմանավորվել էինք, որ նախագահը կներկայացնի գործելաձեւի նորմեր, մեխանիզմներ, կապված ՀՀՇ-ից առաջադրված պաշտոնյաների եւ նրանց պատասխանատվության խնդրի հետ: Նախագահի կարծիքով, դա կնմանվեր «քաղբյուրոյի» սկզբունքին, երբ բոլոր պաշտոնյաները կանչվեին ՀՀՇ վարչության ֆիլտրով, եւ հետո միայն նախագահը կնշանակեր: Դա մեղմ ասած, ճիշտ չէ, քանի որ նախագահը խոստացավ հրապարակել այդ մեխանիզմները եւ մինչեւ օրս չհրապարակեց: Եւ դեռ հարց է, թե որն է բոլշեւիզմը, այն, որ «բյուրոյի» տղաները, առանց վարչության կարծիքի տնօրինո՞ւմ են ամեն ինչ, միկնում են մոսկովյան հանդիպումների, նույնիսկ վարչության մյուս անդամներին չտեղեկացնելով:

Արամ Մայիլյանի հետ զրույցը երկար տեւեց, որի մասին հաջորդ համարում:

ՆԱՎԹ

Պայմանագրի դիմաց 250 միլիոն դոլլար Ադրբեջանին

ԲԱՔՈՒ, 21 ՀՈՒԼԻՍ, ԽԱԲԱՐ-ՍԵՐՎԻՍ-ՆՈՅԵՄԲԵՐ ՏԱՊԱՆ: Ադրբեջանի հետ բանակցող արեւմտյան նավթային ընկերությունների կոնսորցիումը մտադիր է մոտ ժամանակներս Ադրբեջանին 250 միլիոն դոլլար հանձնել որպես պարգեւավճար այն բանի դիմաց, որ Ադրբեջանի կառավարությունը պայմանագիր է ստորագրելու կոնսորցիումի համար ձեռնտու պայմաններով: Ինչպես հայտնի դարձավ Ադրբեջանի ղեկավարության մոտիկ կանգնած լավատեղյակ աղբյուրներից, ավելի պայմանագրի ստորագրման դեպքում համապատասխանաբար կարող է ավելանալ 250-500 միլիոն ամերիկյան դոլլար: Ներկայումս պայմանագրին առնչվող սկզբունքային հարցերն արդեն լուծված են, եւ կազմվում է փաստաթղթի տեքստը:

■ *Հուլիսի 20-ին Պենդուման որոշեց լսել պատգամավորներ Կոզաչուրի հարցադրումը արեւմտյան դրամատան մոն Ռուսաստանի իրականացման ու ֆինանսական անձնագրեր ունեցող ռուսաստանցիների առավելություններին մասին: Երկրի ղեկավարությունը խնդրանքով ստեղծված ռեզի եր կազմել «Բուլ ասանելիքս ին տեխնիկական» ֆիրմայի կողմից:*

ՄՈՍԿՎԱ

Պավել Գրաչովը կրկին մնաց ԱՊՀ պաշտպանական դաշինքը

ՄՈՍԿՎԱ, 21 ՀՈՒԼԻՍ, ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ-ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Ռուսաստանի պաշտպանության նախարար բանակի գեներալ Պավել Գրաչովն այսօր կրկին հաստատեց ԱՊՀ պաշտպանական դաշինքի ստեղծման օգտին: Լրագրողների առջեւ ելույթ ունենալով նա վերաիմաստավորել ռազմական համաձայնագրերի առաջադրումից հետո, նա նշեց, որ «պաշտպանական դաշինքը առավել արդյունավետ համագործակցություն ու փոխգործողություն է ռազմական բնագավառում»:

Նախարարի խոսքերով, «կոլեկտիվ անվտանգության պայմանագիրը քաղաքական բնույթ ունի, իսկ պաշտպանական դաշինքը իրական հիմքեր է ստեղծում միասնական ռազմական սահմանային խնդիրների լուծման եւ ռազմական, ռազմատեխնիկական, ռազմատնտեսական հարցերը»: Կիրգիզիայի պաշտպանության նախարար գեներալ-լեյտենանտ Միրզականը պաշտպանեց ԱՊՀ պաշտպանական դաշինքի վերաբերյալ Պավել Գրաչովի գաղափարը:

■ *Բաղմանի Քոկսը կայցելի Ադրբեջան: «Ադրբյայան» թերթի տեղեկությունով, ԱՄՆ Իրեանի կառավարության Ադրբեջանի գծով դեսպան Ուանդեր Չալին հայտնել է, որ Թուրքիայում Քոկսը հետ է հետ հանդիպեց ԱՄՆ-ի Ադրբեջանի նախագահ Հեյդար Ալիեւ դեսպան Բերք Չետ Մարգարի մի է մարիոնը Ադրբեջանի: Թեմաներից պաշտոն քանի է, որ մինչեւ օրս երեք ելույթներ է արել Հայաստանի եւ Ադրբեջանի պրոցեսներով կայացվելու եւ Ադրբեջանի պրոցեսներով պարգեւ են հանդեպ համար Թուրքի: Բայց ՆԵՈ ողջույնը համախմբելու մի մի շղթա կայցելի Բաքու:*

ՀԱՅԱՍՏԱՆ

Լ. Տեր-Պետրոսյանը կայցելի ԱՄՆ

Ըստ տեղեկությունների, Հայաստանի Հանրապետության նախագահ Լեւոն Տեր-Պետրոսյանը օգոստոսի 9-11-ը պաշտոնական այցով կմեկնի ԱՄՆ: ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ-ը հաղորդում է, թե Բիլ Քլինթոնի մտադիր է նրա հետ ընտանեկան շրջանային խնդիրներ, Ղարաբաղի հակամարտության կարգավորման հեռանկարները եւ Հայաստանին ամերիկյան օգնության հաստկացման հարցերը:

Մուրադյանն հրաժարվում է իր կուսակցության կարգախոսներից

ՏՈԿԻՈ, 21 ՀՈՒԼԻՍ, ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ-ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Ճապոնիայի վարչապետ Տոմիիչի Մուրայաման հրապարակավ հրաժարվեց սոցիալիստական կուսակցության մի շարք կարգախոսներից, որոնք հիմնարար բնույթ ունեին: Ճապոնիայի սոցիալիստական կուսակցության ղեկավարը: Այսօր խորհրդարանում վարչապետը հայտնեց իր կառավարության կազմավորումն եւ հայտարարեց, թե սոցիալիստական կուսակցության հիմնական նախկին գիծը այլեւս «լիակատար մղողականություն» կունենա այցով:

Ինքնավարությունը Երիխով-Գազայում

ԹԵԼ ԱՎԻՎ, 21 ՀՈՒԼԻՍ, ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ-ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Իսրայելը պաշտոնապես իրենց վարչության խորհրդի անդամ Ահմեդ Կուրեիին արգելեց երուսաղեմ գալ, մասնակցելու համար Գերմանիայի պետների մոտ, որոնք մտադիր են կարգավորել ներքին քաղաքական շրջանները: Իսրայելի վարչապետի Իցհակ Ռաբինը հայտարարեց, թե Ամմանում հայտարարեց, որ պաղեստինյան ինքնավարության իշխանությունները սահմանային գործունեությունը պետք է իրականացնեն Երիխովում եւ Գազայում:

ՏԱՐ ԳՈՏԻՆԵՐ

Բոսնիա. Սերբերը պահանջում են խոստումներ մտցնել

ԺՆԵՎ, 21 ՀՈՒԼԻՍ, ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ-ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Բոսնիայի գծով «Կոնտակտային խմբի» Ժնեւում ավարտեց երկօրյա նիստը, չընդունելով որեւէ կոնկրետ որոշում կամ համաձայնություն հաշտության ուղու վերաբերյալ: Մասնակիցները եւ խորհրդի հետ կայացած համաձայնության ընդունում հայտարարեցին, որ համաձայնել են այդ պլանին, ըստ որում առանց որեւէ նախնական պայմանի: Բոսնիայի սերբերը, սակայն, մի շարք լրացուցիչ հարցեր դրեցին:

Ինչպես հաղորդում է ժամանակ հաղորդեց սերբերի առաջնորդ Ռադովան Կարաջիչը, Ժնեւի պլանները դրոշքներ կարող են «հետագա պարզաբանման»: Օրինակ, պարզ չէ, թե ինչպես են լուծելու Բոսնիայի ու Հերցեգովինայի սահմանադրական կառուցվածքի խնդիրները, թե սերբերն արդյոք կստանան եւ ինչ ձեւով, թե ինչ առաջարկ է արվում Սարաեւոյին: Սերբերն այն կարծիքին են, որ բանակցությունների մեջ է շարունակվելու: Ընդունած նրանց հայտարարում են, որ նախարարների առաջարկած լուծումները գործնական առումով համարժեք են, եւ կարող է հինգ համաձայնագրերի կրկին: Այդ ժամանակ քանի որ ԵԱՀԿ-ի փոխխնդրանքով Հուլիսի 5-ին «Կոնտակտ գործից» միաժամանակ են սերբերի կողմից ճնշում գործադրելու միջոցներ, ի դեպ նրանց բաց տնտեսական պատժամիջոցների, մասնավորապես Բելգրադի դեմ ուղղված պատժամիջոցների ուժեղացում եւ մուտքերի կողմից դեպի Բոսնիա քաղաքական վարչության զենքի մատակարարման արգելքի վերացում: Միջազգային հանրությունը հայտնել է պարզ կարծիքը մեջ: Ըստ ժամանակի նա ստեղծված լինի ուշեւ, թե կրոնի արդյոք այդ «գաղափարի» մի քաղաքական, թե ինչն է սերբերի կողմին եւ շարունակ փոփոխման ողջունները բանակցությունների սկզբի շուրջ:

Հայ եւ ադրբեջանցի երիտասարդների հանդիպումը ձախողվեց

Ինչպես հայտնի է, հուլիսի 23-ին հայ-ադրբեջանական սահմանի Իջեւան-Ղազախ հատվածում նախատեսվում էր անցկացնել Հայաստանի եւ Ադրբեջանի երիտասարդական կազմակերպությունների ներկայացուցիչների երկրորդ հանդիպումը: Սակայն, ինչպես հայտնի է դառնում ադրբեջանական զանգվածային լրատվության միջոցներից, հանդիպումը չի կայանալու: Մինչդեռ նախատեսվում էր, որ հանդիպման ընթացքում կքննարկվեն նաեւ 21 տարեկան պատանդների եւ ռազմագերիների փոխանակման խնդիրները, ինչպես նաեւ լրատվության փոխանակման եւ Ջեմ Քարտեր ամերիկյան կենտրոնի պայմանագրով հայ եւ ադրբեջանցի զուգերի գրերի ադրբեջանական, հայերեն եւ անգլերեն հրատարակումների վերաբերյալ հարցեր: Ինչպես եւ պետք էր սպասել, ադրբեջանական կողմը հանդիպման ձախողման ողջ մեղքը բարդում է հայկական կողմի ուսերին:

Հիշեցնենք, որ սա նման հանդիպման ձախողման առաջին դեպքը չէ: Նախորդ հանդիպումները, որոնք նախանշված էր Հելսինկյան քաղաքացիական համաժողովի հայաստանյան կոմիտեն, ձախողվել էին ադրբեջանական կողմի մեղքով:

Երեւանի Սոսկովյան եւ Իսահակյան փողոցների միջեւ գտնվող լճում հայտնաբերված այս դիակի ինքնությունը Սերգեյ Լ. Ս. պարզել: Ոստիկանության հաղորդման համաձայն, Ռաֆայել Անդրոնյան Ատեւան էր, եւ նրա ընկերներ հետախույզմ ծանուցին մարմինը: Առավել զարմանալին այն է, որ երբ ներկայացվեց երեւանի ՆԳ բաժին ոստիկանությանը, նա խփում է շամանդ եւ ասաց, թե առաջին անգամն է լսում «Ազգ» թերթի անունը: Ըստ երեւույթին նա ամեն առավոտ «Նյու Յորք թայմս» է ընթերցում:

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

տեղական

ՌԱԿ

Հանդիպում իրանյան դեսպանատանը

Հուլիսի 21-ին Իրանի Իսլամական Հանրապետության արտգործնախարարության Կովկասի գծով բաժնի պատասխանատու Քեյվան Մանիրի նախաձեռնությամբ Հայաստանում Իրանի դեսպանատանը տեղի ունեցավ վերջինիս եւ ՌԱԿ ներկայացուցիչների հանդիպումը, որին ՌԱԿ-ի կողմից մասնակցում էին Հանրապետական վարչության փոխատենապետ Կարեն Կոստանդյանը եւ ատենադպիր Լեւոն Բաբայանը: Ավելի քան մեկ ժամ տեւած զրույցի ընթացքում քննարկվեցին փոխադարձ հետաքրքրություն ներկայացնող հարցեր, մասնավորապես՝ ղարաբաղյան հիմնահարցի եւ տարածաշրջանում տիրող իրավիճակի, հայ-իրանական հարաբերությունների եւ Հայաստանի ներքին քաղաքական խնդիրները: Արծարծված հարցերի շուրջ ՌԱԿ-ի ներկայացուցիչները պարզեցին կուսակցության դիրքորոշումները, ծանոթացան իրանյան կողմի տեսակետներին:

Հանդիպում ՌԱԿ «Արմավիր» ակումբում

Հուլիսի 20-ին Հոկտեմբերյան քաղաքի մշակույթի տանը կայացավ ՌԱԿ Հանրապետական վարչության մի խումբ անդամների հանդիպումը Արմավիրի շրջանի «Արմավիր» ակումբի անդամների հետ: Հանրապետական վարչության դիվանի անդամներ Համլետ Կարապետյանը եւ Հակոբ Ավետիքյանը, ՀՀ ԳԽ ՌԱԿ խմբակցության ղեկավար եւ Հանրապետական վարչության անդամ Պետրոս Բազախյանը, ինչպես նաեւ կուսակցության կենտրոնական գրասենյակի վարիչ Վաչագան Գալստյանը արծարծեցին հանրապետության ներքին կյանքին, ներկուսակցական աշխատանքներին, ինչպես նաեւ տեղի կուսակցական կառույցի աշխատանքների ծավալմանը վերաբերող հարցեր: «Արմավիր» ակումբի վարչության ատենապետ Չալդին Մարգարյանի ղեկավարությամբ տեղի ունեցած հանդիպման ընթացքում ծավալվեց շահագրգիռ խոսակցություն, կուսակցության աշխատանքների արդյունավետության բարձրացման, ներքաղաքական կյանքում ՌԱԿ-ի դիրքորոշումների հստակեցման, «Ազգ» թերթի էջերում դրանց լուսաբանման եւ այլ հարցերի շուրջ: Հանրապետական վարչության ներկայացուցիչները լսեցին տեղի ռամկավարների առաջարկներն ու տեսակետները, հանձնարարություններ տվեցին քաղաքում եւ շրջանում կուսակցության շարքերն ընդլայնելու, աշխատանքներն առավել արդյունավետ կազմակերպելու ուղղությամբ:

ՀԵՌՈՒՍՏԱՏԵՍՈՒԹՅՈՒՆ

Տիգրան Հակոբյան. «Եթե եթերն ընդհատվի, հրաժարական կտամ»

Պահակակետն անցնելն այնքան դժվար չէր, որքան գործադուլային կոմիտեի հավաքատեղին մուտք գործելը: Այստեղ լրագրողներին «ձեզ էլ արդեն իմացանք»-ի զգուշավորությամբ էին նայում. անցյալ շաբաթ մոսկովյան ու երեւանյան գործընկերներից երկու շերեփ շիլաշփոթ էին կերել, ու բոլոր վկայակոչելով ձեռքից ձեռք էին փոխանցում մի կասկածավոր բան գտնելու եւ ինձ դուրս ցույց տալու բախտն հույսով: Հույսերը չարդարացան, ու ես բավական երկար մնացի Նորքում հսկա մրջնանոց հիշեցնող սյունազարդ շենքում, որին ներքեւից նայողներս ստորին ենք ասում, հեռուստաաշխատակիցները՝ վերեւ, ղեկավարությունը՝ ռադիոհեռուստատեսություն:

Ուրեմն, հուլիսի 11-ին ռադիոհեռուստատեսության 500 հոգանոց աշխատակազմը ժողով էր արել, ստեղծել գործադուլային կոմիտե եւ ՀՀ հեռուստառադիոհաղորդակցության ղեկավար Տիգրան Հակոբյանին ներկայացրել իր պահանջները: Պահանջները զուտ սոցիալական են. 15000 դրամ աշխատավարձ (միջին աշխատավարձն այստեղ 550-600 դրամ է), փոխադրամիջոցների բարելավում, ստուդիայի ճաշարանից օգտվելու հնարավորություն (ճաշարանը վարձակալված է, եւ ներկայիս աշխատավարձն ու սահմանված գներն ամսական ընդամենը երկու անգամ ճաշելու հնարավորություն են տալիս, մինչդեռ աշխատանքային օրն այստեղ սկսվում է առավոտյան ժամը 9-ին, ավարտվում 24-ին):

Պահանջները ներառում են նաեւ մատչելի գներով ծխախոտ վառելիքի եւ աշխատավարձի ժամանակին վճարման մասին կետեր: Գործադուլային կոմիտեն իր պահանջների բավարարման համար ժամկետ էր ընտրել հուլիսի 19-ը: Այս ընթացքում կառավարությունը բյուջեից հեռուստառադիոհաղորդակցությանը հատկացրեց մոտ 6,5 մլն. դրամ, որից 2,2 մլն դրամը ռադիոհեռուստակենտրոնին: Մոտ 1-1,5 ամիս ուշացրած աշխատավարձի վճարումը, այնուամենայնիվ, փոքր-ինչ մեղմեց իրենց իջում անելով, որ իրենց աշխատավարձը նրա 2 տուփ սիգարետն է: Սակայն գործադուլային կոմիտեում բոլորովին այլ բան ասացին ինձ:

– Մեզ չի հետաքրքրում, թե վարչության մեջ կամ մի այլ պաշտոնյա ինչքան աշխատավարձ է ստանում, կամ ինչ եկամուտներ ունի: Ուրիշի գրպանի փողը մենք չենք ուզում հաշվել: Մանավանդ որ մեծերը գալիս-գնում են, մենք մնում ենք (ինը մեծ են փոխել)... Մեզ մեր աշխատանքի դիմաց համարժեքն է միայն հետաքրքրում:

Ռադիոհեռուստակենտրոնի տնօրեն Կարեն Թամրազյանը, որն արդեն 20 տարվա աշխատանքային կենսագրություն ունի այստեղ, հայտնեց, որ համաձայն չէ գործադուլային կոմիտեի «մեթոդներին». պետք էր առաջարկել ոչ թե աշխատավարձի, այլ ստուդիայում կատարվող ծառայությունների սակագների բարձրացում: Ի դեպ, ստուդիան վարչությունում տնտհաշվարկային միավոր է, եւ սակագների ավելացումն իրոք կարող է փոխել աշխատակիցների ամսական վճարումների պատկերը:

Տիգրան Հակոբյանն այն կարծիքին չէ, որ գործադուլային պայքար կա: Այնուամենայնիվ, աշխատակիցների պահանջները ներկայացվել են կառավարությանը միավորելով ընդհանրապես ամբողջ հեռուստառադիովարչության աշխատակիցների շահերը:

– 15 հազարի պահանջն արդար է: Դա արդեն, թող սանրվածքի, գերազանցում է նաեւ երկրի նախագահի աշխատավարձը: Համաձայնություն եկանք ներսում գումարներ գտնելու, ասենք, արտերկրի համար տրվող հաղորդումների հաշվին, որը մեզ համար բանկ հաճույք է:

– Ինչո՞ւ տեխնիկական կազմը չմիացավ ստուդիայի գործադուլային կոչերին:

– Տարիներ առաջ ինժեներատեխնիկական կազմը մի անգամ արդեն գործադուլ էր արել եւ հասել իր նպատակին: Մի քիչ երես են առել... Բացի այդ, ինժեներատեխնիկական կազմի աշխատանքն առավել դժվար է: Նրանք այնտեղ մնում են մինչեւ գիշերվա 12-ը, կտրվում են աշխարհից: Ես նրանց լավ եմ հասկանում:

– Տարօրինակ չէ՞, որ տնտհաշվարկային հիմնարկի եւ պատվիրատուն եւ վերադասը նույնն է՝ հեռուստատեսությունը: Եւ պատվիրում եք, եւ ձեր վճարումների չափն ինքներդ սահմանում:

– Սակագները կառավարությունն է սահմանում: Մենք ներկայացնում ենք, կառավարությունը հաստատում է կամ ոչ: Համաձայն եմ, դրանք բավական ցածր են, կառավարությանը ներկայացված փաստաթղթերում դրան էլ ենք անդրադարձել:

– Սակագների բարձրացման հաշվին խնդիրը կարո՞ղ է լուծվել:

– Համենայնդեպս չեմ զգում, որ ստուդիայի բոլոր աշխատակիցները 15 հազար աշխատավարձ պիտի ստանան: Մարդ կա 40 հազարի էլ արժանի է, մարդ էլ կա, որ 500 դրամից ավել պիտի չստանա:

– Ստուդիայի տնօրենն այդ կարծիքին չէ: Նա հայտնեց, որ հիմնականում այնտեղ աշխատում են միջինը 15 տարվա փորձ ունեցող որակյալ մասնագետներ:

– Երեւի հիշում եք, որ տարվա սկզբին ամբողջ վարչությունը 3000 աշխատակից ուներ: Հիմա 2168 ենք:

– Ինչի՞ հաշվին:

– Բոլոր անբաններին հեռացրել ենք թե՛ ստուդիայից, թե՛ ստեղծագործողների միջից:

– Բայց բավական նոր դեմքեր են հայտնվում հեռուստաեթերում:

– Կարող է 200 նոր աշխատակից ընդունած լինենք, բայց զոնե հազարից ազատել ենք: Եւ եթե մեզ այսօր ամբողջ բյուջեով ֆինանսավորեին, այդ կրճատումների շնորհիվ այսօր հավելավճար կլինեին: Արդեն 4 ամիս է, որ բյուջեն մեզ պարտք է, մենք 25-30 տոկոսով ենք ֆինանսավորվում:

– Ինչպե՞ս պատահեց, որ այն դեպքում, երբ պետական բյուջեից մեկ ամիս ոչ մի հիմնարկություն չի ֆինանսավորվում, ձեզ 6,5 մլն. դրամ հատկացվեց:

– Բայց գիտե՞ք, որ բյուջեն մեզ 38 մլն էր պարտք:

– Գործադուլի՞ն օգնեց:

– Ոչ: Միեւս էլ առաջնակարգ ենք ֆինանսավորվել: Աշխատավարձ կարող ենք չտալ, բայց կապի նախարարության, բենզինի վճարումները պարտադիր են: Եթե բենզին չլինի, եթերը կկանգնի:

– Իսկ եթե գործադուլ լինի՞:

– Համոզված եմ, որ չի լինի: Նույնիսկ մեկ օրով եթե եթերն ընդհատվի, ես հրաժարական կտամ: Դա սկզբունք է: Ի դեպ, ամբողջ աշխարհում եթերի ընդհատման ընդամենը մեկ ձեւ կա՝ երբ հեղաշրջում է լինում, երբ տապալիր ունեցողներն են խուժում հեռուստակայան: Ռադիոն, հեռուստատեսությունը չպիտի լռեն, դրանք պետության սյուներից են...

– Բավական էժան են նստում այդ սյուները պահող մարդիկ այս պետության վրա:

– Ոչ: Չափազանց թանկ է նստում հեռուստատեսությունն այնքան մի փոքր պետության համար, ինչպիսին Հայաստանն է...

Գործադուլ ռադիոհեռուստակենտրոնում կարող է եւ չլինել, թեկուզ մեկ օրով եւ թեկուզ այն պարզ պատճառով, որ պատվիր կողմերի շահերը զոնե ամենամոտ ապագայում չեն բախվի ռադիոհեռուստատեսվարչության շահերին:

ՌՈՒԶԱՆ ԽԱՉԱՏՐՅԱՆ

ՏՐԱՆՍՊՈՐՏ

Երկժամյա գործադուլ երկաթուղում

Հուլիսի 20-ին, առավոտյան ժամը 6-8-ը Հայաստանի երկաթուղու Երեւանի լոկոմոտիվային դեպոյի կոլեկտիվը երկու ժամանոց գործադուլ արեց, որի նպատակն իր հիմնահարցերի նկատմամբ կառավարության ուշադրությունը հրավիրելն էր: Այս մասին տեղեկացանք տրանսպորտի նախարարության լրատվական ծառայությունից: Երկաթուղայինների ներկայացրած պահանջներից ոչ մեկը չկատարվեց, սակայն գործադուլն թույլ երեւույթին պարզապես նախազգուշական էր:

Հիշեցնենք, որ դեռեւս հուլիսի 12-ին Երեւանի լոկոմոտիվային դեպոյի գործադուլային կոմիտեն կառավարությանն էր ներկայացրել վեց կետից բաղկացած մի պահանջագիր, որով աշխատավարձի բարձրացման եւ սոցիալական կարիքների բավարարման հետ պահանջում էր նաեւ երկաթգծի վարչությունն առանձնացնել տրանսպորտի նախարարությունից: Հիշեցնենք նաեւ, որ երկաթուղում հունիս ամսվա միջին աշխատավարձը 1200 դրամ էր, մեքենավարներինը՝ 2500 դրամ: Ինչ էլ: Այսօր դժվար է գերագնահատել երկաթուղու դերը Հայաստանի համար: Մինչդեռ այդ ասպարեզում իրադրությունը լուրջ է ոչ միայն աշխատավարձի առումով: Երկաթուղու հսկայական հատվածներում վթարային իրավիճակ է, էլեկտրաքարշերի մեծ մասը կարիք ունեն նորոգման եւ այլն: Մի՞թե անպայման գործը պիտի հասնի որեւէ լուրջ վթարի կամ գործադուլի, որ սկսենք ավելի լուրջ վերաբերվել երկաթուղուն: Երկժամյա գործադուլը լուրջ ահազանգ է, եւ կառավարությունը, որտեղ, ի դեպ, ամենալավն են հասկանում, թե Հայաստանի համար ինչ է նշանակում երկաթուղին, պետք է լուրջ քայլերի դիմի: Վերջին հաշվով համապետական նշանակություն ունեցող նման խնդիրը դժվար թե հնարավոր լինի լուծել ներգերատեսչական մակարդակով:

■ **Էդվարդ Նալբանդյանն իր հավատարմագիրը հանձնեց Եգիպտոսի նախագահին:** *Հուլիսի 20-ին Եգիպտոսի նախագահ Հոսնի Մուբարաքն ընդունել է ՀՀ դեսպան Էդվարդ Նալբանդյանին, որը նրան է հանձնել իր հավատարմագիրը: Տեղի է ունեցել զրույց, որի ընթացքում երկու կողմերը ցանկություն են հայտնել էլ ավելի զարգացնել երկկողմանի հարաբերությունները, ամրապնդել եւ ընդլայնել գոյություն ունեցող բարեկամական կապերը:*

ՆՏ

ՓՈՍՏԱՅԻՆ ԾԱՌԱՅՈՒԹՅՈՒՆ

Համաշխարհային փոստը մերժեց ԼՂՀ խնդրանքը

ԲԱՔՈՒ, 20 ՀՈՒԼԻՍ, ԱՆԻ-ՆՈՎՈՍՏԻ ՏՊԱԳ: Ինչպես հայտնի դարձավ Ադրբեջանի կառավարությանը մոտ կանգնած աղբյուրներից, ՄԱԿ-ի մասնագիտացված մարմին հանդիսացող Համաշխարհային փոստային միությունը մերժել է իրեն անդամակցելու ԼՂՀ-ի խնդրանքը: Միությունը Ադրբեջանի կապի նախարարությանը տեղեկացրել է, որ ԼՂՀ փոստային առաքումների եւ ֆիլատելիայի ծառայությունը Միության միջազգային գրասենյակին է դիմել անդամակցելու խնդրանքով: Սակայն, վկայակոչելով իր կանոնադրությունը, որտեղ նշված է, թե Միության անդամ կարող է դառնալ միայն ՄԱԿ-ի անդամ ինքնիշխան պետությունը, Համաշխարհային փոստային ծառայությունը մերժել է Լեռնային Ղարաբաղի խնդրանքը, հայտարարելով, թե տարածքային այդ միավորը Ադրբեջանի անբաժանելի մասն է:

■ **ԽՍՀՄ-ի փլուզումից հետո** *Հայաստանին Ռուսաստանի հատկացրած վարկերի ընդհանուր գումարը կազմում է 65 մլրդ ռուբլի: Այդ մասին հայտնեց Հայաստանի կենտրոնական բանկի նախագահ Բագրատ Ասատրյանը: Նա նշեց, որ այդ վարկերի մի մասն անհետ կորել է, «սակայն հետագայում հազիվ թե հնարավոր լինի ակնկալել վարկեր նման շահավետ պայմաններով»:*

ԽՈՐՀՐԴԱՐԱՆ

«Պատգամավորներն ահաբեկված են»

ԵՐԵՎԱՆ, 21 ՀՈՒԼԻՍ, ՍՆԱՐՔ: Հայաստանի խորհրդարանը հրաժարվեց երկարաձգել բարձրաստիճան պաշտոնատար անձանց կողմից ծառայողական դիրքի չարաշահումների փաստերի ուսումնասիրման ժամանակավոր հանձնաժողովի լիազորությունները: Հանձնաժողովը, որի լիազորությունների ժամկետն ավարտվել է հունիսին, խնդրել էր այն երկարաձգել մինչեւ հանրապետության դատախազությունում գտնվող 7 քրեական գործերի քննության ավարտը:

«Պատգամավորները, որոնցից շատերը պաշտոններ են զբաղեցնում գործադիր մարմիններում, պարզապես շահագրգռված չեն հանձնաժողովի աշխատանքի շարունակմամբ: Նրանք կախման մեջ են եւ ահաբեկված», հայտարարեց ժամանակավոր հանձնաժողովի նախագահ Աղասի Արշակյանը: Նրա կարծիքով, կառավարող խմբավորմանը հաջողվել է հասնել իր նպատակին՝ Գերագույն խորհուրդը դարձնել «անատամ կառույց՝ անկարող լուրջ վճիռներ կայացնելու»:

Մյուս կողմից, ինչպես հաղորդում է Նոյյան տապանը, հուլիսի 20-ին ՀՀ ԳԽ-ն կրկին անցկացրեց խորհրդարանի առողջապահության եւ սոցիալական հարցերի մշտական հանձնաժողովի նախագահի ընտրություն: Փակ, գաղտնի քվեարկությամբ 2 առաջադրված թեկնածուներից (Հրանուշ Հակոբյան եւ Ավետ Գրիգորյան) ոչ մեկը բավարար ձայներ չհավաքեց:

ՌԱՄԿԱՎԱՐ ԱԶԱՏԱԿԱՆ ՕՐԱԹԵՐԹ
Հրատարակության Դ տարի
Հիմնադիր եւ հրատարակիչ՝
«Ազգ» թերթի հիմնադիր խորհուրդ
Երեւան 375010, Հանրապետության 47
Ֆաքս 562941, AT&T (7-8852) 151065
Գլխավոր խմբագիր
ՅԱԿՈԲ ԱՒԵՏԻՔԵԱՆ / հեռ. 521635
Խմբագիր
ՀԱՄԼԵՏ ԳԱՍՊԱՐԵԱՆ / 529221
Տնօրեն
ՍԱՐԳԻՍ ՍԱՐԳՍԵԱՆ / 562863
A STYLE համակարգչային ծառայություն / 581841
Ոճը եւ ձեւավորումը ՊԱՒԷԼ ՊԱԼԱՔԵԱՆԻ
Apple Macintosh
համակարգչային ցանցով «Ազգ» թերթի
Azg armenian daily
LIBERAL DEMOCRATIC NEWSPAPER
Editor
H. AVEDIKIAN / phone: 521635
47 Hanrapetoutian st.,
Yerevan, Armenia, 375010

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

ՇՐՋԱՆ ԱԶԳ

ԱԴՐԲԵՋԱՆ

«Գրպանի» ընդդիմություն. Ալիեւը հմտորեն խաղացնում է իր «հակառակորդներին»

Ինչպես արդեն հաղորդվել է, Գաբալիի ռադիոլոկացիոն կայանը կմնա Ռուսաստանի իրավասության տակ եւ կօգտագործվի ԱՊՀ երկրների կոլեկտիվ անվտանգության պայմանագրի շրջանակներում:

Այս առնչությամբ նախնական համաձայնություն էր ձեռք բերվել Պավել Գրաչովի եւ Հեյդար Ալիեւի միջեւ այս տարվա հունիսի 11-ին, իսկ սկզբունքային համաձայնագիրը պետք է լրամշակեին երկու երկրների՝ Ռուսաստանի եւ Ադրբեջանի փորձագետները եւ միայն դրանից հետո կողմերը պետք է ստորագրեին համապատասխան փաստաթուղթը: Ըստ ադրբեջանական Թուրան գործակալության, Ռուսաստանը ջանում էր ռադիոլոկացիոն կայանը շահագործել անհատույց կերպով, ըստ երեւույթին «մյուս ռազմական հարցերում որոշակի զիջումների դիմաց»:

Մոսկվայում Ալիեւի եւ Գրաչովի բանակցություններից հետո արդեն Բաքվում իրադարձությունները զարգացան միանգամայն այլ սցենարով: Բաքու վերադառնալով, Հեյդար Ալիեւն ստեղծեց պետական հանձնաժողով առաջին փոխվարչապետ Ֆուադ Գուլիեւի գլխավորությամբ: Այդ հարցի վրա աշխատելով, հանձնաժողովը հանգեց այն հետեւության, թե «ռադիոլոկացիոն կայանի ամբողջ կայքի գնահատումից հետո Ռուսաստանի Դաշնության հետ բանակցություններ կսկսվեն այդ ռազմավարական օբյեկտի շուրջը: Կայանն Ադրբեջանի ունեցվածքն է, եւ բանակցություններում խոսք կարող է լինել միայն օբյեկտի վարձակալման մասին»: Այս մասին իր ելույթում նշեց Վաֆա Գուլուզադեն հունիսի 24-ի մամլո ասուլիսում:

Ասվածից երեւում է, որ «ընդդիմադիր» որոշումն ընդունել է հենց Ալիեւի ստեղծած հանձնաժողովը, որն, իհարկե, կատարել է նախագահի «չհայտարարված» պատվերը:

Սակայն դա քիչ թվաց: Գործին մասնակից դարձվեց ընդդիմությունը: Ընդդիմադիր Մուսավաթ կուսակցության կենտրոնակայանում կլոր սեղանի մասնակիցները քննարկեցին Ադրբեջանի հյուսիսում գտնվող Գաբալիի ռադիոլոկացիոն կայանի շահագործման հետ կապված հարցեր: Ի դեպ, քննարկմանը մասնակցում էին նաեւ Բաքվի թուրքական ու ռուսական դեսպանատների ներկայացուցիչները: Կլոր սեղանի մասնակիցները նշեցին, որ «Ադրբեջանի յուրաքանչյուր օբյեկտ կարող է մյուս պետությունների հետ համատեղ օգտագործվել լոկ այն պայմանով, որ դրանով վնաս չհասցվի հանրապետության քաղաքական, ռազմական, տնտեսական ու բնապահպանական շահերին»: Նշենք, որ Միլլի մեջլիսի 1992 թ. ապրիլի 8-ի որոշմամբ Ադրբեջանի տարածքում գտնվող բոլոր զորամասերը ենթարկվում են տեղական զինվորական իշխանություններին: *

Վիրավորվածի կեցվածք ընդունելով, կլոր սեղանը նշեց նաեւ, որ «ռուսական կողմը նույնիսկ չեզոք մոտեցում չի հանդես բերում Գաբալիի կայանի շահագործման խնդրի նկատմամբ, ինչը ոտնահարում է Ադրբեջանի անկախությունն ու տարածքային ամբողջականությունը»:

Անմասն չմնացին նաեւ քիչ հայտնի կուսակցությունները: Չզգալով քաղաքական միավորներ վաստակել, Ադրբեջանի ժողովրդավարական կուսակցության (ԱԺԿ) նախագահ Սարդար Ջալալօղլուն բաց նամակով դիմեց հանրապետության արտգործնախարար Հասան Հասանովին: Փաստաթղթում խոսվում է այն մասին, որ հարկավոր է ռադիոլոկացիոն կայանը հայտարարել հանրապետության սեփականություն, այնտեղ պահել Ադրբեջանի ռազմաօդային ուժեր, Ռուսաստանի հետ ապագա համաձայնագիրն ստորագրելիս ապահովել միջազգային կազմակերպությունների վերահսկողությունը, կայանն օգտագործելիս ուշադրություն դարձնել շրջակա միջավայրի պահպանությանը եւ այլն:

Այսպիսով, Հեյդար Ալիեւը հունիսի 11-ին Մոսկվայում տալիս է իր համաձայնությունը, իսկ Բաքու վերադառնալուն պես սկսվում է Գաբալիի ռադիոլոկացիոն կայանի նկատմամբ իրավունքների «ձոնման» գործընթաց: Ընդսմին, հարկ է նաեւ նշել, որ կայանին առնչվող վեճի ժամանակաշրջանում ընդդիմության մի մասը գտնվում էր ԱՄՆ-ում եւ դասախոսություններ էր կարդում Ղարաբաղի խնդրի լուծման ուղիների ու մարտավարական մեթոդների մասին: Բիշքեկի մայիսյան արձանագրության ստորագրումից հետո Ադրբեջանի ընդդիմադիր ուժերի շրջանում դիտվում են համախմբման երեւույթներ, սակայն ոչ «ի վնաս» Հեյդար Ալիեւի վարչակարգի: Պարզապես հարկավոր է ավելի մեծ կշիռ տալ թե՛ բուն ընդդիմությանը, թե՛ Ադրբեջանի ղեկավարության մարտավարական քաղաքական ձեռնարկումներին: Այնպես որ մոսկովյան մամուլի այն կանխատեսումները, թե Ադրբեջանում հնարավոր է վարչակարգի փոփոխում, հանրապետության իրական վիճակի հետ որեւէ ընդհանուր բան չունեն:

Սա հաստատվում է թեկուզ այն հայտարարությամբ, որով այս տարվա մայիսի 19-ին հանդես եկավ 20-ից ավելի քաղաքական կուսակցությունների նոր խոշոր դաշինքը, որը կոչվում է Ազգային դիմադրության շարժում: Այն ուղղված է ոչ թե հանրապետության իշխանությունների դեմ, այլ ռուսական զորքերի կողմից երկրի օկուպացման դեմ եւ պետական անկախության, այդ թվում նաեւ նախագահի պաշտպանության համար»:

Սակայն իշխանությունների եւ այդ նոր շարժման միջեւ եղած որոշ «անդորրից» հետո եկավ վերջնագրի ժամանակը: Ընդդիմադիր որոշ կուսակցությունների կենտրոնակայանների ջախջախմանն ուղղված իշխանությունների գործողություններին ի պատասխան Ազգային դիմադրության շարժումը հանդես եկավ վերջնագրով. «Դիմադրության շարժման գործողությունները համարժեք կլինեն ընդդիմության դեմ ուղղված իշխանությունների գործողություններին»:

Ի՞նչ է իրենից ներկայացնում այդ շարժումը: Այս հարցը կարող է բավական հստակ կերպով պարզաբանել իշխանությունների հետ առկա հարաբերություններում դաշինք կազմած կուսակցությունների գրեթե բոլոր ղեկավարների անչափ մարդամոտ բնույթը: Ինչպես հայտնեց «Ազատություն» ռադիոկայանի Բաքվի թղթակիցը, «այդ շարժման կուսակցությունների ու հասարակական կազմակերպությունների հարաբերությունները սառն են եւ նույնիսկ թշնամական»: Համենայն դեպս կուսակցությունների այդ դաշինքի բոլոր որոշումները ինչ-որ չափով «համակցված» կլինեն, ինչը հենց ձեռնտու է իշխանություններին:

Այսպիսով, նկատվում է իշխանությունների համար ձեռնտու ընդդիմադիր ուժերի խմբավորում, ինչպես Վրաստանում: Սակայն այս իմաստով հարկ չկա խոսել ինչ-որ ազդեցիկ ուժի մասին, քանի որ այդ դաշինքները հաճախ ստեղծվում եւ գոյատեւում են լոկ իրենց ընդունած «հայտարարություններում»: Կա նաեւ մեկ ուրիշ կողմ: Հաճախ այդ դաշինքները, օրինակ, Հեյդար Ալիեւին լիովին պաշտպանող «ցենտրիստական» բլոկը, բաղկացած են կուսակցություններից, որոնք իրենց հերթին մտնում են ուրիշ «բլոկների» եւ «շարժումների» մեջ: Այնպես որ այսօր Ադրբեջանի քաղաքական ներկապնակում անչափ շատ են «խորը» միավորումները, որոնք իրենց դերն են կատարում Հեյդար Ալիեւի «համակցման» քաղաքականության մեջ: Ալիեւի վարչակարգը շատ լավ է օգտագործում այս ամենը եւ իր գործողություններին տալիս ծանրակշիռ եւ քաղաքականությանը վայել տեսք: Այդ բլոկների գործունեությունը մեծապես իր վերահսկողության տակ պահելու նպատակով, Հեյդար Ալիեւը ջանում է «ջախջախել» հիմնականում ազդեցիկ կուսակցությունների կենտրոնակայանները, որոնք են Ազգային անկախության կուսակցությունը, Ադրբեջանի ժողճակատը, Մուսավաթը»: Ահա թե ինչու ԱՄՆ-ի ազգային ժողովրդավարական հաստատության հրավերով ԱՄՆ կատարված ուղեւորությանը մասնակցում էին հիմնականում երկու կուսակցությունների՝ Ազգային անկախության կուսակցության եւ ժողճակատի ներկայացուցիչները: Վերջինիս դիրքորոշումը Ղարաբաղի հարցում տրամագծորեն հակառակ է իշխանությունների դիրքորոշմանը: Իսկ Բաքվում մնացած արմատականները նույնպես ձեռքերը ծալած չէին նստել: Խոսքը Մուսավաթ կուսակցության մասին է, որը հենց կլոր սեղան է անցկացրել Գաբալիի ռադիոլոկացիոն կայանի հարցի առթիվ:

Ինչպես տեսնում ենք, յուրաքանչյուր հեղույս ունի իր տեղն ու դերը: Ավելի ճիշտ, Ադրբեջանում ընդդիմությունը բնավ էլ այն չէ, ինչ ենթադրում է այդ հասկացության բովանդակությունը: Դա «գրպանի» ընդդիմություն է:

ՌՈՀԱ ՊԱՊՈՒԵԱՆ,
պատմագիտության թեկնածու

ՏԱՐԱԾՔ

Կրգզստան. Պետունեցվածքի ֆոնդի ղեկավարությունը պաշտոնանկ արվեց

ԲԻՇՔԵԿ, 20 ՀՈՒԼԻՍ, ՄՆԱՐՔ-ԻՄԱ ՊՐԵՍ: Կրգզստանում սեփականաշնորհման կազմակերպման եւ անցկացման գործի լուրջ թերությունների պատճառով պաշտոնանկ արվեց հանրապետության պետունեցվածքի ֆոնդի ամբողջ ղեկավարությունը: Նախկին պետսեփականության 10 հազար օբյեկտներից առ այսօր ապապետականացվել է հազիվ կեսը, լիովին սեփականաշնորհվել են սպասարկումների ոլորտի ձեռնարկությունները:

Ռուսական հարավ. Ապրուստը թանկանում է

ԿՐԱՍՆՈԴԱՐ, 20 ՀՈՒԼԻՍ, ՄՆԱՐՔ-ԻՄԱ ՊՐԵՍ: Վերջին կես տարում երկրամասում պարենամթերքի եւ արդյունաբերական ապրանքների գները աճել են ավելի քան 50 տոկոսով: Գրեթե նույնքան էլ բարձրացել է ապրուստի մինիմումը. այսօր այն մեկ մարդու հաշվով ամսական կազմում է 70 հազար ռուբլի: Միսն ու ձուկը ամենաէժանն են Տեմրյուկում, իսկ ամենաթանկը՝ Գորյաչի Կլյուչում եւ Արմավիրում: Բնականաբար, գներն առավել բարձր են Սեւ ծովի առափնյա շրջանում. հանգստացողները խլխլում են ամեն ինչ:

Պետերբուրգի ճենապակու գործարանը ֆինանսական փլուզման եզրին

ՍԱՆԿՏ ՊԵՏԵՐԲՈՒՐԳ, 21 ՀՈՒԼԻՍ, ԻՄԱ ՊՐԵՍ-ՄՆԱՐՔ: «Լոմոնոսովի ճենապակու գործարանի բաժնետիրական ընկերության նախագահ Է. Մեցլիցայի ասելով, աշխարհում հայտնի այդ ձեռնարկությունը գտնվում է ֆինանսական փլուզման եզրին: Սպառողներն անվճարունակ են, այն դեպքում, երբ գործարանի պահեստները լեփ-լեցուն են պատրաստի արտադրանքով:

ՌՈՒՍԱՍՏԱՆ

Բնակչությանն ամենից շատ մտահոգում է գների աճը

ՄՈՍԿՎԱ, 20 ՀՈՒԼԻՍ, ԲԻԶՆԵՍ-ՏԱՍՍ-ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Գների աճը ռուսաստանցիների գլխավոր մտահոգությունն է: «Կարծիք» անկախ ծառայության անցկացրած սոցիոլոգիական հարցման արդյունքների համաձայն, այս հարցը հուզում է մասնակիցների 69 տոկոսին, իսկ ապրուստի թանկացումը առաջին տեղն է զբաղեցնում մյուս դժվարությունների շարքում:

Հարցման ընթացքում յուրաքանչյուր մասնակից կարող էր տալ մինչեւ երեք պատասխան: Պատասխանները բաշխվեցին հետեւյալ կերպ. մասնակիցների 56 տոկոսը խիստ մտահոգ է հանցագործությունների աճից, 50 տոկոսը՝ ցածր աշխատավարձից: Իշխանությունների կառավարման անկարողությունից դժգոհ է հարցման մասնակիցների 36 տոկոսը, 5-ից մեկին սարսափեցնում է քաղաքացիական պատերազմի հնարավորությունը: 18 տոկոսը նշեց բուժսպասարկման ցածր մակարդակը, 15 տոկոսը՝ բնապահպանական իրավիճակի վատթարացումը:

Հաջորդ տեղերն զբաղեցրին Ռուսաստանի տրոհման հնարավորությունը (7 տոկոս), աշխարհում Ռուսաստանի այսօրվա դիրքը (6 տոկոս) եւ քաղաքացիների առճակատումը (6 տոկոս): Հարցման մասնակիցների 4 տոկոսին վրդովեցնում է ԱՊՀ երկրներում ռուսների հանդեպ առկա վերաբերմունքը:

Մոսկվան եւ Վաշինգտոնը գործակցում են «Մարտագնաց» ստեղծելու մեջ

ՎԱՇԻՆԳՏՈՆ, 20 ՀՈՒԼԻՍ, ՄՆԱՐՔ: ԱՄՆ-ի օդատիեզերական «Մակդոնել Դուգլաս» առաջատար ընկերությունը հայտարարել «Մարտագնացի» ստեղծման բնագավառում Ռուսաստանի Լավոչկինի անվան գիտաարտադրական միավորման հետ համագործակցությունը շարունակելու մասին: Ինչպես լրագրողներին հայտնեց ընկերության փոխնախագահ Դեյվիդ Ռեննիգին, մոլորակների մակերեւույթով շարժվող եւ գիտական յուրահատուկ որոնումներ կատարող արդիական ռոբոտի ստեղծումը առաջընթաց քայլ կդառնա ռուս-ամերիկյան տիեզերական զարգացման մեջ: Նա ընդգծեց, որ «Մարտագնացի» ստեղծման գործում երկու երկրների համագործակցությունը թույլ կտա առավել որակյալ արդյունքներ ստանալ առանց ջանքերի կրկնօրինակման: Փոխնախագահի խոսքերով, սարքի նախատիպի հերթական փորձարկումը կանցկացվի 6 ամիս հետո ԱՄՆ-ի Մոհավե անապատում, որը հայտնի է իր դաժան պայմաններով:

ՄՈՍԿՎԱ

Քաղաքական վրեժ ռուսներից Լատվիայում եւ Էստոնիայում

ՄՈՍԿՎԱ, 20 ՀՈՒԼԻՍ, ՄՆԱՐՔ: «Ես լատվիացիներին եւ էստոնացիներին պատասխանում եմ այն հարցում, որ իրենց երկրների ԽՍՀՄ-ի մեջ մտնելը ցանկալի չէր իրենց ժողովուրդների համար, բայց պատմությունը, ցավոք, միշտ չէ, որ հաշվի է առնում ցանկությունները», ասաց Ռուսաստանի նախագահին առընթեր քաղաքացիության հարցերի հանձնաժողովի նախագահ Աբդուլլահ Միկիտաեւը, այսօր լրագրողների առջեւ ելույթ ունենալով Լատվիայում եւ Էստոնիայում ռուսների վիճակին նվիրված հանդիպման ժամանակ: Նա հիշեցրեց, որ ՄԱԿ-ը, ԵԱՀԽ-ն եւ մյուս միջազգային կազմակերպությունները ԽՍՀՄ-ը ճանաչել են Լատվիան եւ Էստոնիան ընդգրկող սահմաններով: Այդ հանրապետություններում ապրող եւ այնտեղ ծնված ռուսները միասնական պետության քաղաքացիներ էին եւ որեւէ մեղք չունեն ներկա Լատվիայի եւ Էստոնիայի հանդեպ, նշեց Միկիտաեւը: Ըստ բոլոր միջազգային նորմերի նրանք պետք է ինքնաբերաբար ստանան Լատվիայի կամ Էստոնիայի քաղաքացիություն: Այդ մարդկանց հայրենազրկների վիճակում հայտնվելը Միկիտաեւն անվանեց «քաղաքական վրեժ», որը «չի կարող որեւէ արդարացում ունենալ»:

ԲԵԼԱՌՈՒՍ

Ժողճակատը նոր խորհրդարան պահանջեց

ՄԻՆՍԿ, 21 ՀՈՒԼԻՍ, ԻՄԱ ՊՐԵՍ-ՄՆԱՐՔ: Բելառուսի ժողովրդական ճակատի ներկայացուցիչներ, ժողովրդական պատգամավորներ Զենոն Պոզնյակը եւ Օլեգ Տրուսովը հայտարարություն արեցին, որով կոչ արեցին հանրապետության նոր խորհրդարանի ժողովրդավարական ընտրություններ անցկացնել բազմակուսակցական հիման վրա: Արմատականորեն տրամադրված Տրուսովը հիշեցրեց, որ սոցիալ դեմոկրատները վաղուց են հանդես գալիս պետականության մասին օրենք ընդունելու օգտին, ըստ որի յուրաքանչյուր պաշտոնյա նշանակվելիս կամ ազատվելիս պետք է փաստաթուղթ ներկայացնի իր ունեցվածքային վիճակի մասին: Պատգամավորը խոստացավ առաջինը հայտագիր կազմել եկամուտների մասին:

«ՆԱԻՐԻ-ՏՈՒՐԻՍՏ» ՖԻՐՄԱՆ

ՀՐԱՎԻՐՈՒՄ Է

1 Իսկական հայ ֆուտբոլասերներին մեկնել Բելգիա և Ներկա լինել ֆուտբոլի Եվրոպայի առաջնության ընտրական խաղերի ԲԵԼԳԻԱ - ՀԱՅԱՍՏԱՆ հանդիպմանը:
Թռիչքը՝ օգոստոսի 25-ին, փաստաթղթերի ընդունումը՝ մինչև օգոստոսի 1-ը:

2 4 - օրյա ուղևորության Երեւան - Վարշավա - Երեւան
Թռիչքը՝ ամեն երկուշաբթի, օգոստոսի 1, 8, 15-ին:

3 Հրապուրիչ ճանապարհորդության Երեւան - Բրեստ - Լեհաստան (ավտոբուսով) - Բրեստ - Երեւան
Թռիչքը՝ օգոստոսի 4, 15, 25-ին

ԴԻՄԵՔ ՄԵԶ

«Էրեբունի» հ-ց, սեն.430
հեռ. 56-04-94
58-05-40
65-28-62

«Անի» հ-ց, սեն.617, 328
հեռ. 59-46-17
59-43-28

Arina

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ հյուսառ

ՀԱՐՑԱԶՐՈՒՅՑ

Ֆրանս դը Հարթինգ. «Այստեղ ամեն ինչ վերաբերում է ինձ. լինի ժողովրդի հոգս, կառավարություն, թե ընդդիմություն»

«Ազգի» հուլիսի 14-ի համարում արդեն հրապարակվել է Հայաստանում Ֆրանսիայի արտակարգ և լիազոր դեսպան Ֆրանս դը Հարթինգի հետ հարցազրույցի առաջին մասը, որ տիկին դեսպանը անդրադառնում էր ֆրանսիական հեղափոխության պատմական նշանակությանը, նշելով, թե իր համար այդ հեղափոխության մեջ ամենակարևորը մարդու իրավունքների դաշտն էր: Տիկին Հարթինգի կարծիքով, թեև այդ հեղափոխության ժամանակ էլ կային ծայրահեղություններ, բայց ամենակարևորն այն էր, որ այդ հեղափոխությունը սերմանեց այն համոզմունքը, ըստ որի պետությունը պետք է կազմակերպի մարդու պաշտպանվածությունը: «Չնայած, այժմ Հայաստանը կրում է կարիքի, պակասությունների դժվարությունները, ոչ ոք չի կասկածում, որ Հայաստանն իր բարձրության վրա կլինի նաև ազատության դաշտերը կիսելու մեջ»: Այսպիսի լավատեսական գնահատական տվեց դեսպանը, պատասխանելով մեր հարցերից մեկին: Ստորև ներկայացվող հարցազրույցի երկրորդ մասում փորձել ենք պարզել, թե ինչպե՞ս է գնահատում դեսպանը հայ-ֆրանսիական հարաբերությունները, ի՞նչ խոչընդոտներ կան և վերջապես, որո՞նք են Ֆրանսիայի դեսպանի աշխատանքի հիմնական ուղղությունները:

– Ֆրանսիայի վերաբերմունքը Եվրոպայի ինտեգրացման խնդիրներին, «ընդհանուր տան» գաղափարին:

– Իմ քաղաքական կարիերայի սկզբում, Կառավարման ազգային դպրոցի ընդունելության քննության ժամանակ, ես պիտի պատասխանեի հենց այդ հարցին՝ փոքր Եվրոպա, թե մեծ Եվրոպա: Չեմ հիշում, թե ինչ պատասխանեցի այդ առաջին քննության ժամանակ, բայց ինձ թվում է, ավելի ճիշտ կլինի նախընտրել մեծ Եվրոպայի մասին: Եւ յուրաքանչյուրի համար, ով քիչ թե շատ ծանոթ է, ակնհայտ է, որ եվրոպական պետությունները շատ ընդհանուր գծեր ունեն: Դուք օգտագործեցիք ինտեգրացիա բառը: Դա չի նշանակում, թե պետք է միաձուլվեն բոլորը միանգամից, մի կողմ թողնելով իրենց առանձնահատուկ ազգային արժեքները, պարզապես պետք է ինտեգրացնել այն ընդհանուր գծերը, որ հատուկ են բոլոր եվրոպական պետություններին:

– Այդ իմաստով, կցանկանայի հասկանալ նաև, թե ո՞րն է Ֆրանսիայի վերաբերմունքը նախկին Խ. Միության հանրապետությունների և մասնավորապես Հայաստանի նկատմամբ:

– Ֆրանսիայի մոտեցումն, ըստ իս, առաջինն է և ազնիվ ընդհանրապես նախկին ԽՍՀՄ բոլոր հանրապետությունների նկատմամբ: Ուզում եմ տարբերակում մտցնել. իհարկե նախ մարդասիրական օգնությունը պետք է լիներ, սակայն դա ամենակարևորը չէ: Կարևորն այն է, որ Ֆրանսիան օգնում է այդ երկրներին պետություն կառուցել, առանց միջամտելու նրանց ներքին գործերին, այլ պարզապես պատասխանելով այդ երկրների կառավարման համակարգեր կառուցելու պահանջին: Հայաստանի նկատմամբ Ֆրանսիան միշտ էլ ունեցել է առանձնահատուկ վերաբերմունք: Ի դեպ, Ֆրանսիան շատ լավ է հասկանում Հայաստանին, որովհետև պատերազմից հետո ինքն էլ կրում էր նույն դժվարությունները: Հաջորդ պահը, որին ցանկանում եմ անդրադառնալ, շուկայական տնտեսության ծեծված թեման է: Խնդիրն այն է, որ կապիտալիզմին անցնելու ժամանակ ստեղծվում են որոշակի իրավիճակներ, որոնց հետևանքով մարդը սոցիալական պաշտպանվածություն չի գտնում: Եւ Ֆրանսիայի վերաբերմունքի մեջ դրական կողմն այն է, որ նա փորձում է բացատրել, թե ինչպես կարելի է և տնտեսական աճ ապահովել, և մյուս կողմից էլ սոցիալական ապահովություն ձևավորել քաղաքացիների համար, մի բան, որ ամենևին հեշտ չէ:

– Դուք նշեցիք մարդասիրական և այլ օգնության մասին: Որքա՞ն է Ֆրանսիային հաջողվում այդ օգնությունը իրականացնել Հայաստանի դեպքում:

– Երբ խոսելու լինենք Հայաստանին հատկացված մարդասիրական օգնության մասին, ապա եվրոպական համայնքից ուղարկված օգնության 1/5 մասը ֆինանսավորվում է Ֆրանսիայի կողմից: Բայց կրկնում եմ, որ պետական կառույց ստեղծելուն նպատակաուղղված օգնությունը շատ ավելի կարևոր է: Մասնավորապես, Ֆրանսիան ներկայացրել է Սահմանադրության հետ կապված բոլոր հնարավոր փաստաթղթերը, և հիմա Հայաստանին մնում է ընտրել այն Սահմանադրությունը, որն ինքն ուզում է: Եւ ընդհանրապես, Հայաստանի գրեթե բոլոր նախարարությունները կարիք ունեն կազմակերպման մեխանիզմների: Ֆրանսիան ներկայացնում է իր փաստաթղթերը, իր տեխնիկան, իր փորձը, Հայաստանին ընձեռելով յայն ընտրության հնարավորություն: Կարելի է բերել այսօրինակ օգնության բնագավառներ. մաքսային ոլորտներ, իրավական պատասխանատվություն, դատարանային համակարգի, առողջապահության (հիվանդությունների պատվաստում), էներգետիկայի, քաղաքաշինության, տարածքային ծրագրավորման: Կարծում եմ՝ բոլոր նախարարությունների հետ նման երկխոսություն կա:

– Դուք խոսեցիք էներգետիկայի բնագավառում աջակցության մասին: Եվրոպական մի շարք երկրներ դեմ են Հայաստանի ատոմակայանի բացմանը: Ինչպիսի՞ն է Ֆրանսիայի տեսակետն այս հարցում:

– Եվրոպական որոշ երկրներ, ինչպես նաև Ամերիկան, իրոք, ավելի շատ կցանկանային ատոմակայանը փակ տեսնել: Դա խիստ բարդ խնդիր է: Յուրաքանչյուր ատոմակայան պետք է դիտարկվի ըստ իր իրական անվտանգության տվյալ երկրի առանձնահատկությունների նկատառմամբ: Պարզ է, որ Հայաստանի կառավարությունը մեծ ընտրության հնարավորություն չունի և հակված է ատոմակայանը բացելուն: Միայն պետք է ջանալ, որ ատոմակայանի բացումը ապահովվի հնարավորին չափ անվտանգ պայմաններում: Հայաստանի դեպքը յուրահատուկ է, և անհրաժեշտ է, որ Յոթնյակը, ինչպես և Եվրոպայի բանկային համակարգը հատուկ ուշադրություն դարձնեն այս հարցին:

– Ձեր վերջին հարցազրույցներից մեկում նշեցիք, թե Հայաստանը հաջողություն չունեցավ այլ դաշնակիցներ որոնել, բացի Ռուսաստանից: Ի՞նչն է այս գնահատականի համար հիմք ծառայել:

– Այդ նախադասությունը, որի մասին չափազանց երկար խոսվեց, ուղղակի փաստի արձանագրում է: Այն պահին, երբ ես այստեղ եկա, Հայաստանը մի տեսակ բաց էր: Եւ դա բնական էր, որովհետև Հայաստանը բարդ վիճակում էր. մի կողմից պատերազմական հակամարտության ձգձգումը, մյուս կողմից՝ շրջափակումը: Բայց իմ խոսքը զուտ քաղաքական-դիվանագիտական լայնախոհության մասին է, և իմ կարծիքով վերջին շրջանում արդեն որոշակի տեղաշարժեր կան: Հայաստանը սկսել է բարեկամական կապեր հաստատել, համաձայնություններ գտնել: Ուղղակի ցավում եմ, որ այդ նախադասությունն այդպես է ընկալվել:

– Իսկ Ֆրանսիան կարո՞ղ էր զբաղեցնել Ռուսաստանի տեղը:

– Ոչ: Ամենևին խոսքն այն մասին չէ, որ Հայաստանը մեջքով շրջվի դեպի Ռուսաստանը, որովհետև դա նախ և առաջ աշխարհագրական առումով անհնար է, և հետո ուղղակի տնտեսապես շատ բաներ Հայաստանը ստեղծել է Ռուսաստանին զուգահեռ: Անհեթեթ կլինի ասել, թե Հայաստանը Ռուսաստանի հետ պետք է խզի կապերը: Խոսքը հնարավոր բոլոր երկրների հետ ավելի լավ քաղաքական և տնտեսական հարաբերություններ ստեղծելու մասին է:

– Մի այլ գնահատականով Դուք գտնում եք, թե Հայաստանը և շրջանի մյուս երկրները վախենում են, թե անընդունակ են անկախության:

– Դա չի նշանակում, թե Հայաստանը և մյուս երկրները ընդունակ չեն, այլ իրենց կարծիքով ընդունակ չեն: Պարզապես, միայն անկախություն հռչակելով հնարավոր չէ անկախության հասնել, որովհետև այդ ընթացքում տնտեսական, ընդհանրապես պետական կառույցների ստեղծման բազմաթիվ խնդիրներ կան: Եւ մյուս երկրների խնդիրն է անկախության ճանապարհին օգնել նրանց:

– Արդեն երկու տարի է Հայաստանում եք: Ձեր կարծիքով ի՞նչն է փոխվել դեպի լավը և դեպի վատը:

– Դժվար է պատասխանել այդ հարցին, կախված այն բանից, թե երբ ես պատասխանում՝ ամառը, թե ձմռանը: Հիմա, քանի որ ամառ է, պատասխանն ավելի շատ դրական է: Պետական վիճակագրությունը ևս արձանագրել է տնտեսության փոքրիկ աճ: Ես չեմ կարող ասել, թե կոնկրետ որ բնագավառում, բայց ամեն դեպքում հաճելի փաստ է: Կա մի այլ չափանիշ ևս, որն այնքան էլ լայնորեն չի արձանագրվում պետության կողմից. դա այստեղից մեկնողների և վերադարձողների հաշվեկշիռն է: Իմ կարծիքով, մեկնողների հոսքը մի քիչ դանդաղել է: Բայց կրկնում եմ, ըստ երևույթին ամառ է և վերադարձի պահ:

– Ընդհանուր տպավորություն կա, որ Հայաստանում ներկայացված դեսպանների շարքում Դուք ամենահամարձակն եք, միևնույն ժամանակ ողջամիտ ու բարեկամաբար քննադատողը: Ձեր կարծիքով ինչպիսի՞ն պետք է լինի դեսպանի կարգավիճակը ընդունող երկրում, և ինչպե՞ս են ընդունում Ձեր գնահատականները Հայաստանի իշխանությունները:

– Ամեն ինչ կախված է այն հարաբերություններից, որ ունենք մեր երկրների միջև: Շատ լավ գիտեք, որ ֆրանս-հայկական հարաբերությունները հիմնականում դրական են: Դա պատմության մեջ առանձնահատուկ դեպք է: Նույնիսկ Տեր-Պետրոսյան-Միտերան զրույցի ժամանակ, որին ես ներկա էի, խոր արտահայտվեց այն միտքը, թե պատմականորեն որն է այս կապերի հիմքը: Հենց դա է ներանգավորում իմ կեցվածքը Հայաստանում, և չեմ կարծում, որ մեկ այլ երկրում, որի հետ Ֆրանսիան ավելի դասական, քաղաքական հարաբերություններ ունենար, կարող էի որդեգրել նույն պահվածքը: Սովորաբար դեսպանը հարաբերություններ պետք է ունենա միայն պետական կառույցների հետ: Բայց մեր երկրների հենց այս մտերմության բերումով կամա-ակամա երբեմն դուրս եմ գալիս կառավարական շրջանակներից, և ամեն ինչ վերաբերում է ինձ, լինի ժողովրդի հոգս, լինի ընդդիմություն, մի խոսքով՝ ամեն ինչ, որ կատարվում է այս երկրում:

Չմոռանանք, որ Ֆրանսիայում բավականին մեծ հայկական սփյուռք կա, որը մի քիչ դժվարացնում է աշխատանքը: Նրանք իրենց հույսերն ու սպասելիքներն ունեն, որոնք նույնպես պետք է բավարարում գտնեն: Այդ պատճառով իմ առաջ բացվում է բավականաչափ լայն ասպարեզ, մի կողմից Հայաստանը, մյուս կողմից սփյուռքը, մեկ այլ կողմից մեր երկրների հարաբերությունները:

Ընդհանրապես, նպատակը միշտ մնում է նույնը՝ երկու երկրների, երկու ժողովուրդների միջև հարաբերությունների զարգացումը: Ինչ վերաբերում է կառավարության ընկալմանը, ապա բոլոր դեպքերում, մեր երկխոսությունը շարունակվում է մնալ անկեղծ, և դա ազնիվ համագործակցության բնականոն ընթացք է:

– Ձեր հարաբերությունները Հայաստանի ընդդիմության հետ ինչպիսի՞ն են:

– Դեսպանի պարտքն է իր երկրին տեղեկացնել, թե ի՞նչ է կատարվում իրեն հյուրընկալող երկրում, չեզոք դիրքերում մնալով, առանց արտահայտելու անձնական համակրանքը այս կամ այն անհատականության նկատմամբ:

– Ձեր կարծիքով Հայաստանում մարդու իրավունքները խախտվո՞ւմ են:

– Չի կարելի ասել, թե համատարած կերպով մարդու իրավունքները ոտնահարվում են: Համենայնդեպս, այդ առումով Հայաստանում իրավիճակը նորմալ է, պարզապես, ժամանակ առ ժամանակ մարդու իրավունքների ոտնահարման ինչ-որ վտանգ է ստեղծվում, բայց ֆրանսիական դեսպանատան գործը չէ միջամտել դրան: Դրա համար կան հատուկ կազմակերպություններ, ասենք, Կարմիր խաչը և այլն:

– Դուք նշեցիք հայ-ֆրանսիական հարաբերությունների ջերմության մասին: Դա ինչ-որ տեղ զգացվում է նաև ԵԱՀԽ շրջանակներում, որ ակտիվորեն ներգրավված է Ղարաբաղի հարցը: Ինչո՞վ է պայմանավորված Ձեր որդեգրած դիրքորոշումը:

– Ֆրանսիայի դիրքորոշումն այս հարցում որոշակի է, ինչպիսին էլ լինի Ղարաբաղի խնդրի լուծումը, Ֆրանսիան հույս ունի, որ այն կլինի լավագույնը այս երկրի համար: Գլխավորն այն է, որ հաստատված տևական խաղաղության երաշխիքներ լինեն: Սա է հիմնական նպատակը:

– Ֆրանսիան ավելի շատ հակված է ԵԱՀԽ-ի, թե՞ ռուսական տարբերակին: Թե դա պետք է լինի միավորված տարբերակ:

– Ոչ ես եմ անձնապես որոշել և ոչ էլ Ֆրանսիան, այլ պարզապես որոշվել է, թե այդ խնդիրը ԵԱՀԽ շրջանակներում հնարավոր է լուծել: Ի դեպ, Հայաստանն ու Ադրբեջանն էլ են այդ կազմակերպության անդամ, և եթե վաղը իրար մեջ ինչ-որ այլ լուծում գտնեն, բնականաբար ԵԱՀԽ-ն իր կարծիքը չի պարտադրի: Խոսքը, կրկնում եմ, վերաբերում է կայուն երաշխիքների որոնմանը:

– Դուք կո՞ղմ եք երկկողմ բանակցությունների միջոցով հարցը լուծելուն:

– Համենայն դեպս դա կլիներ հարցի բնական լուծում: Ֆրանսիան ու Գերմանիան, որ դարերի ընթացքում անընդհատ իրար հետ պատերազմել են, ժամանակ առ ժամանակ ինչ-որ խաղաղության պայմանագրեր են ստորագրել: Իհարկե, Ղարաբաղի դեպքը մի քիչ ավելի բարդ է, բայց ինչու չէ՞, հնարավոր է:

– Վերջերս Վիեննայում ԵԱՀԽ միջխորհրդարանական վեհաժողովի ժամանակ Ֆրանսիան դեմ է արտահայտվել ինքնորոշման հարցին: Ձեր կարծիքով, ինչու՞ է Ֆրանսիան նման դիրքորոշում որդեգրել:

– Առայժմ ես տեղյակ չեմ, թե ինչ ձևով է Ֆրանսիան դուրս եկել այդ հարցի դեմ: Ես ծանոթ չեմ հարցադրման մանրամասներին, կարծում եմ ամեն ինչ մի քիչ այլ կերպ է եղել, քան ներկայացվում է այստեղ: Մեր ձգտումն էր կայունության ակցի շրջանակներում չանտեսել բանակցության և ոչ մի հնարավորություն: Դա չի նշանակում, թե մենք դեմ ենք ազգերի ինքնորոշմանը:

– Դուք նշեցիք, թե պատրաստվա՞ծ եք նաև ֆրանսահայ համայնքի ցանկությունները կատարել, սակայն այդ հարցի հետ կապված դժվարություններ կան: Դրանք առնչվում են հայ համայնքի միասնությա՞ն, թե՞ հայկական դեսպանատան աշխատանքի հետ:

– Հարցադրումը ճշտման կարիք ունի: Ինձ համար Ֆրանսիայի հայկական համայնքը դրական գործոն է, սակայն ես չեմ կարծում, որ պարտավոր եմ կատարել համայնքի ցանկությունը: Պարզապես պետք է չմոռանալ, որ այդ համայնքը կա: Համայնքը չի կարող քաղաքականություն պարտադրել, բայց կարող է երբեմն ազդել ներքին քաղաքականության վրա: Համոզված եմ, որ պրն. Տեր-Պետրոսյանը Փարիզում նույն իրավիճակի մեջ է: Պետք է ուղղակի ուշադիր լինել:

– Վերջին շրջանում Փարիզում բացվեց Կիլիկիայի ցուցահանդեսը, Ֆրանսիայի մշակույթի նախարարը այցելեց Հայաստան: Կարո՞ղ են մշակութային կապերը հիմք հանդիսանալ ավելի սերտ քաղաքական համագործակցության համար:

– Չի կարելի ասել, թե կարող է հիմք հանդիսանալ քաղաքական հարաբերությունների զարգացման համար, բայց դրանք շատ կարևոր են, երբ նկատի ունենանք Ֆրանսիայի և Հայաստանի մեջ եղած դարավոր կապերը:

– Այդ կապերի զարգացման մեջ Ձեզ ի՞նչ տեղ եք վերապահում:

– Պետք չէ գերագնահատել իմ դերը: Ես պարզապես Հայաստանում Ֆրանսիայի առաջին դեսպանն եմ:

Զրույցը վարեց
ՎԱՀԸ ԱԱՍՐՅԱՆԸ

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

միջազգային

Թուրքիայում յուրաքանչյուր նոր կառավարություն իր պարտքն է համարում քրդական հարցի վերաբերյալ որոշակի քաղաքականություն մշակել մինչեւ նկատելով տարածքային ամբողջականության պահպանման, այսինքն, սահմանների անփոփոխելիության սկզբունքից: Անկախ առանձին նրբություններից, հարցի լուծման ամենատարածված միջոցը բռնին էլ համարել են բանի մեջ: Այդ ճանապարհին էր բռնել նաեւ ներկա վարչապետ Թանսու Չիլլերը, որի իշխանության առաջին տարին պատմության մեջ կմտնի որպես վեճերի առիթ սկիզբ, վերաբերում է «թուրքիացի» հասկացությանը: «Թուրքիան, ասում է Չիլլերը, լոկ անվանում է: Անատոլիա աշխարհագրական անվանումը փոխարինվել է Թուրքիայով: Մենք պետք է կարողանանք այնպիսի մթնոլորտ ստեղծել, որ Թուրքիայում ապրող տարբեր էթնիկական ծագումով քաղաքացիները իրենց հանգիստ զգան: Թուրքիա բառը էթնիկական իմաստ չունի: Մենք պետք է հասկանանք, որ Թուրքիայի քաղաքացիներ ասելիս նկատի ունենք որոշակի աշխարհագրական տարածքի բնակիչների»:

Այստեղ ակամա հիշում ենք վերերկրում ապրող հայերին, հույներին եւ այլն մինչեւ անվանում են «Ermeni asilli» (ծագումով հայ), «Rum asilli» (ծագումով հույն):

Թե ինչ արժեն Չիլլերի մտքերը, ցույց է տալիս վերջերս տեղի ունեցած մի միջադեպ: Հատկապես նշենք, որ խոսքը վերաբերում է ոչ թե քրդերին, որոնց իրավունքների ճանաչման շուրջ առայժմ միայն բանավեճեր են գնում, այլ տեղի հայերին, որոնց համայնքային իրավունքները հաստատված են Լոզանի պայմանագրով, որը, ինչպես հայտնի է, Թուրքիայի Հանրապետության որպես միջազգային սուբյեկտ ճանաչ-

ԹՈՒՐՔԻԱ

Չիլլերը փոխո՞ւմ է իր քրդական քաղաքականությունը

Թուրքիայի քրդերի նկատմամբ աննախադեպ դաժանությունների կիրառման տարի: «Ահաբեկչությանը մեծ հարված հասցրինք» արտահայտության հետեւում հարյուրավոր ամայացած գյուղեր կան եւ բռնի տեղահանության զոհ դարձած հարյուր հազարների ողբերգությունը: Եւ սակայն «Չիլլերյան լուծումը» ոչ միայն չլուծեց թուրք-քրդական առճակատման սաստկությունը, այլեւ թուրքերի դեմ հանեց ԵԱՀԽ-ին, Գերմանիային եւ նույնիսկ ԱՄՆ-ին:

Գնալով հզորացող արտաքին ճնշման տակ Չիլլերը կարծես թե տեղի է տալիս, ինչի մասին են վկայում նրա վերջին մի շարք հայտարարությունները:

Այսպես, հուլիսի 7-ին Փարիզ մեկնելիս, օդանավում Թուրքիայի վարչապետը խոսք է տվել Թուրքիայում մասնավոր քրդական դպրոցներ, քոլեջներ բացելու, նույնիսկ քրդերեն հեռուստահաղորդումներ կազմակերպելու անհրաժեշտության մասին: Իհարկե, շտապել է նա, դա պետք է անի ոչ թե պետությունը, այլ մասնավոր անձինք: Այս կապակցությամբ ակամա հիշում ես արդեն Թուրքիայի մեջլիսում ընդունված ռադիոհեռուստահաղորդումների մասին օրենքում գտած այն կետը, որտեղ հստակ ընդգծվում է, որ ռադիո եւ հեռուստահաղորդումները կարող են իրականացվել միայն թուրքերենով: Այսինքն, եթեր փակ է ոչ միայն քրդերենի, այլ նաեւ Թուրքիայում ապրող այլ ժողովուրդների լեզուների համար: Բայց չէ որ այդ օրենքի նախագիծը մեջլիս էր ներկայացրել հենց Չիլլերի գլխավորած կաբինետը: Նշանակում է, վարչապետի նորամուծությունները ոչ մի արժեք չունեն, քանի որ հակասում են գործող օրենսդրությանը, հետեւաբար լոկ քարոզչական նպատակներ են հետապնդում:

Չիլլերի երկրորդ հայտարարությունը, որը թուրքական մամուլում բուռն

ցերս Դեմիրելի կողմից հանձնախմբի կրկնվող «սահմանադրական քաղաքացիություն» տերմինը, որը նույն-

պես նպատակ ունի Թուրքիան ներկայացնել որպես տարբեր էթնիկական ծագումով մարդկանց ընդհանուր հայրենիքը: Թե Չիլլերը, եւ թե Դեմիրելը նկատի ունեն ոչ թե արդեն որդեգրված որոշակի քաղաքականություն, այլ մասնավորում են հարցեր, որոնց շուրջ կարելի է բանավիճել: Որոշ քուրդ մեկնաբաններ, օրինակ «Հյուրիեթի» թղթակից Օզքոքը (հուլիսի 8), ողջունում են վարչապետի նախաձեռնությունը հիշեցնելով, որ հանրապետության հիմնադիր Աթաթուրքը նույնպես «թուրք» բառը օգտագործում էր ոչ թե որպես էթնիկ, այլ «սկյալ սահմանների ներսում ապրող բոլոր քաղաքացիներին՝ անկախ ազգային եւ կրոնական պատկանելությունից, միավորող մի հասկացություն: Սակայն, ըստ մեզ, դա հակասում է Աթաթուրքի ազգայնականությանը, որը ընդունում է առանձին անհատների ազգային արժանիքները, սակայն դեմ է այլազգիների (ոչ թուրքերի) էթնիկական միասնականությանը: Դա է պատճառը, որ, օրինակ, այս

ման հիմնական փաստաթուղթն է: Թուրքական իշխանությունները ավանդաբար որոշակի դժվարություններ են հարուցում ազգային փոքրամասնությունների եկեղեցապատկան կալվածքների եւ համայնքային գործունեության հետ կապված հարցերում: Վերջերս նման հարցերին լուծում գտնելու ակնկալիքով Ստամբուլի նորընտիր քաղաքապետին էր այցելել պոլսահայության պատրիարք Գարեգին Գազանճյանը: Ինչպես հաղորդում է «Հյուրիյեթը» հուլիսի 13-ի համարում, Բարեկեցության կուսակցության ներկայացուցիչ քաղաքապետ Թայիփ Էրդողանը այնքան էլ սիրալիր չի եղել պատրիարքի նկատմամբ: Նրա խնդրանքներին Էրդողանը տառացիորեն պատասխանել է. «Դուք պահանջում եք վերակառուցել պատրիարքարանը եւ ընդարձակել նրա տարածքը այն դեպքում, երբ արեւմտյան Թրակիայում (Հունաստանի հյուսիս-արեւելքը) քանդում են իմ մզկիթը: Դա անհամատեղելի է Լոզանի հետ եւ դավաճանություն այս երկրի քաղաքացիների հանդեպ»: Երբ նույնիսկ ընդունենք, որ քաղաքապետն իրավացի է (ինչում մենք կասկածում ենք) եւ նշված վայրում իրոք մզկիթ է քանդվել, ի՞նչ կապ ունի դա պոլսահայ համայնքի հետ, որը, ինչպես հավաստիացնում է Չիլլերը, «Թուրքիա կոչվող աշխարհագրական տարածքի» իրավահավասար քաղաքացիներից է բաղկացած, որոնք վայելում են բոլոր տեսակի իրավունքներն ու ազատությունները: Մի բան պարզ է. թուրքական ղեկավարությունը հերթական անգամ փորձում է շեղել աշխարհի ուշադրությունը իր երկրում մշտապես տեղի ունեցող մարդու իրավունքների խախտումներից եւ PKK-ի պատրվակով քուրդ ժողովրդի նկատմամբ կիրառվող հալածանքներից:

ՄՈՒՐԱԴ ԲՈՋՈԼՅԱՆ

ՃԱՊՈՆԻԱ

Տնտեսությունը դեռեւս դժվարությունների առջեւ

ՏՈԿԻՈ, 20 ՀՈՒԼԻՍ, ԲԻԶՆԵՍ-ՏԱՍՍ-ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Ընթացիկ տարվա մայիսի արդյունքների համաձայն, Ճապոնիայի հետ կապված առեւտրում Միացյալ Նահանգների առեւտրի պակասորդը կրճատվել է 19,9 տոկոսով եւ հասել 4,38 միլիարդ դոլլարի: Ըստ այդ ցուցանիշի, որը մեծ ազդեցություն է գործում ամերիկյան դոլլարի փոխարժեքի վրա, Տոկիոն առաջատար տեղ է զբաղեցնում ԱՄՆ-ի արտաքին առեւտրում:

Այս տարի Ճապոնիան կարող է անցնել Հարավային Կորեայից եւ կրկին առաջատար արտահանող դառնալ համաշխարհային նավաշինության մեջ. առաջին կիսամյակում նրա արդյունաբերությունը ստացել է 5,2 միլիոն տոննա ընդհանուր ջրատարողությամբ 130 նավերի կառուցման պատվերներ, որ 130 տոկոսով գերազանցում է անցյալ տարվա համապատասխան ցուցանիշը:

Սակայն երկրորդ եռամսյակի ար-

դյունքները ցույց են տալիս, որ Ճապոնիայի փոքր ու միջակ ֆիրմաների համար ձգձգված տնտեսական անկումը տակավին շարունակվում է: Կառավարության անցկացրած հարցման արդյունքների համաձայն, արտադրանքի թողարկման եւ դրա իրացման ծավալների հարաբերակցության ցուցանիշները ապրիլ-հունիսին կրճատվել են գրեթե 16 կետով:

Ճապոնիայի «Սոնի» էլեկտրոնային հսկան հաջորդ ամսվանից ձեռնամուխ կլինի «Ուոքման» չափի փոքր կասետների թողարկմանը Չինաստանում: Աշխարհում հռչակված այդ փոքր կասետներից տարեկան 300 հազար հատ արտադրելու եւ հետագայում դրանք ԱՄՆ, Եվրոպա եւ Հարավարեւելյան Ասիա արտահանելու իրավունքը «Սոնին» հանձնել է Հոնկոնգի ֆիրմաներից մեկին, որը էլեկտրոնիկայի թողարկման գործարաններ ունի Չինաստանի Գուանդուն նահանգում:

ՀԱՄԱՌՈՏ

Ռուսաստանը դիտորդ ԱՍԵԱՆ-ի երկրների հանդիպմանը

ՄՈՍԿՎԱ, 20 ՀՈՒԼԻՍ, ՍՆԱՐԿ: Հարավարեւելյան Ասիայի պետությունների ընկերակցության (ԱՍԵԱՆ) երկրների հանդիպմանը Ռուսաստանի մասնակցությունը հերթական քայլը կդառնա Ասիա-Խաղաղօվկիանոսյան շրջանին Մոսկվայի մասնակցության ճանապարհին: Այդ մասին այսօր Վնուկովոյի օդանավակայանում լրագրողներին հայտարարեց Ռուսաստանի արտգործնախարար Անդրեյ Կոզիրեւը Թայլանդ մեկնելուց առաջ, որտեղ հինգշաբթի սկսվում է ԱՍԵԱՆ-ի արտգործնախարարների հանդիպումը: Ռուսաստանը մասնակցում է որպես դիտորդ: Անդրեյ Կոզիրեւը կրկին նշեց, որ Ռուսաստանը տնտեսական շահեր ունի Ասիա-Խաղաղօվկիանոսյան շրջանում, եւ ցանկություն հայտնեց որ ապագայում Սիբիրը եւ Հեռավոր Արեւելքը հասնեն ԱՍԵԱՆ-ի երկրների տնտեսական մակարդակին:

Տալլինն. Հյուրանոց ... աշխատանքի համար

ՏԱԼԼԻՆՆ, 20 ՀՈՒԼԻՍ, ՍՆԱՐԿ-ԻՍԱ-ՊՐԵՍ: Էստոնիայի մայրաքաղաքում բացվեց «Բալթիկ օֆիս հաուս» բիզնես-հյուրանոցը, որտեղ ի տարբերություն սովորական հյուրանոցի, սենյակները տրվում են ոչ թե բնակության, այլ աշխատանքի համար: Կազմտեխնիկայով եւ կապի միջոցներով սարքավորված սենյակներում (դրանցից օգտվելու համար պետք է վճարել առանձին), կարելի է վարձել մեկ օրով, շաբաթով, ամսով, տարով եւ ավելին: Միջին հաշվով նման գրասենյակն արժե օրական 68 կամ ամսական 900 դոլլար:

Լիտվայի բնակչությունը նվազում է

ՎԻԼՆՅՈՒՍ, 20 ՀՈՒԼԻՍ, ՍՆԱՐԿ-ԻՍԱ-ՊՐԵՍ: Լիտվայում բնակչության թվի նվազելու միտում է նկատվում. վերջին վիճակագրական տվյալների համաձայն այստեղ 3739000 մարդ է ապրում, որը 23 հազարով պակաս է, քան 92 թ.: Դրա պատճառներն են բնական աճի կրճատվելը, որն անցյալ տարի հասավ ամբողջ հետպատերազմյան ժամանակաշրջանում ամենացածր մակարդակին, ինչպես նաեւ գաղթը: Նվազում է նաեւ աշխատունակ քաղաքացիների թիվը. 140 աշխատողի ընկնում է 100 թոշակառու:

ԱՄՆ

Անցյալ տարի կենսամակարդակը բարձրացավ 2 տոկոսով

ՎԱՇԻՆԳՏՈՆ, 20 ՀՈՒԼԻՍ, ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ-ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: 1993 թ. ԱՄՆ-ում կենսամակարդակը բարձրացել է գրեթե 2 տոկոսով: Դա ամենաբարձր ցուցանիշն է Յոթնյակի երկրների մեջ: Նույն ժամանակամիջոցում ԱՄՆ-ը առաջատար դիրք է գրավել նաեւ արդյունաբերության մեջ կապիտալ ներդրումների ծավալի աճով եւ պատրաստի արտադրանքի արտահանման ծավալով: Այս համեմատական տվյալներն են բերվում «Մրցունակության ինդեքս. 1994» ամենամյա զեկուցագրում, որ հրապարակել է Վաշինգտոնի Մրցունակության խորհուրդը:

Ինչպես նշվում է զեկուցագրում, անցյալ տարի ամերիկյան ձեռնարկություններում աշխատանքի արտադրողականությունն աճել է 4,2 տոկոսով ավելի շատ, քան եղել էր 1987 թ. ի վեր: Որպես «վատ լուր» բերվում է այն փաստը, որ անցյալ տարի Միացյալ Նահանգների առեւտրի դեֆիցիտը կազմել է 131 միլիարդ դոլլար եւ շարունակում է աճել: Զեկուցագրի հեղինակների կանխատեսումների համաձայն, առաջիկա 5 տարում Միացյալ Նահանգների ամենամեծ մրցակիցները կլինեն Ճապոնիան, Ասիայի նոր արդյունաբերական երկրները, Չինաստանը եւ Գերմանիան:

ԱՌԱՋԸՆԹԱՑ

Գրասենյակ օդում. Կապ ինքնաթիռից երկրագնդի ցանկացած կետ

Այսօր մի շարք ավիաընկերությունների ինքնաթիռներից վարկային քարտի եւ խորհսխային կապի հեռախոսով կարողանում են կապվել երկրագնդի յուրաքանչյուր բնակավայրի հետ: Այդ մասին է գրում լոնդոնյան «Ֆայնենշլ թայմզ» թերթը:

Դժվար թե ինքնաթիռի անձնակազմին կամ ավիաուղեւորներին զարմացնի մի բիզնեսմեն, որը ինքնաթիռի սալոնում ժամանակը անց է կացնում «Նոութբուք» կարգի կոմպյուտերի վրա աշխատելիս: Գործարարներից ոմանք, բացի ֆաքս կոմպյուտերից, իրենց հետ են վերցնում խորհսխային կապի հեռախոսը, որը «օդում գրասենյակ» ստեղծելու հնարավորություն է ընձեռում:

Վերջին տասնամյակի նվաճումները վերացրել են գրեթե բոլոր պատնեշները, որոնք նախկինում ավիաուղեւորներին թույլ չէին տալիս ուղղակիորեն միանալ հեռուստահաղորդակցության արբանյակային համակարգերին: Այսօր առանց դժվարության կարելի է ինքնաթիռից ֆաքս ուղարկել կամ անհրաժեշտ տեղեկություն ստանալ, անկախ ինքնաթիռի գտնվելու վայրից:

Շուտով կթողարկվեն «թվային օգնականների» երկրորդ սերնդի ներկայացուցիչները՝ զուգորդելով կոմպյուտերի ֆունկցիաները, որի մեջ հնարավոր է տեղեկատվություն մտցնել էլեկտրոնային գրչածայրի եւ խորհսխային կապի դյուրակիր ապարատի օգնությամբ: Ձայնային եւ էլեկտրոնային կապի ծառայությունները ձեռք են բերում ավելի միասնականացված եւ շրջանային բնույթ:

«Օդ-երկիր» հեռախոսակապի առաջին համակարգի ներդրումը Միացյալ Նահանգների տեղական չվերթներում սկսվեց 80-ական թվականների կեսից: Չնայած կապի որակը հեռու է կատարյալից, բայց այդ համակարգերի աճը տպավորիչ է: Օրինակ, «Էյրֆոուն»-ի օգնությամբ, որը սկսեց գործել 1984 թվականին, կայացավ ավելի քան 41 միլիոն հեռախոսային խոսակցություն, ներառյալ 1993 թվականի 10,5 միլիոնը:

Ներկայումս «օդային հեռախոսներ» ունեն ավելի քան 2 հազար ամերիկյան ռեակտիվ ինքնաթիռներ, որոնք թռչում են 34 չվերթներով: ԱՄՆ-ի տարածքում ուզած բաժանորդի հետ մի րոպեանոց խոսակցությունն արժե 2 դոլլար:

Մոտ ապագայում «Ջեն Սթար» ընկերությունն իր ավիաուղեւորներին հնարավորություն է ընձեռելու անհատական պատվերով ընտրել տարբեր լեզուներով տեսաֆիլմեր եւ տեսախաղեր, դիտել հեռուստատեսության զվարճալի ծրագրերը եւ բորսայի մասին տեղեկություն ստանալ:

Սակայն մրցակիցները չեն ննջում: ԱՄՆ-ում եւ աշխարհի մյուս շրջաններում «Ջեն Սթարին» կրնկակոխ հետեւում է «Պլեյնֆոնը»: Նրա կողմից մշակված «էյր-ուան» համակարգի համախորդներն են հզորագույն «Ամերիկըն էյրլայնզը» եւ «Էր Ֆրանսը», որոնք ցանկանում են իրենց սարքավորումները տեղադրել անդրօվկիանոսային ուղերթների 80 ինքնաթիռներում: Մոտ ժամանակում նրանց ծառայություններից կարող են օգտվել 1500 ինքնաթիռներ:

Երրորդ մրցակիցն է «Ին Ֆլայթ ֆոունը»: Այդ ընկերության կողմից մշակված «Ֆլայթ լինք» համակարգից օգտվում են ամերիկյան մի շար[ք] ավիաընկերությունների ինք[նաթիռներ], ինչպես նաեւ [illegible] ռաբիան էյրլայնզը», որ սպ[...] է Մերձավոր Արեւելքին:

Թվային կապի նշված բ[...] կարգերը դեռ ունեն դեմի [...] հաղորդակցության արբանյ[...] ցանց, պահանջելով մուտք դեպ[...] խարհի ցանկացած կետ:

Միացյալ Նահանգների սահ[...] րից դուրս նման համակարգ[...] գանում են ավելի դանդաղ. [...] յում երկար տարիներ հեռաձայ[...] այդ ծառայությունների զարգ[...] տարբերություն ամերիկյա[...] [illegible] համակա[...] ֆիրմաների կողմից ծե[...] միասնական ստանդարտ[...]

digitised by A.R.A.R.@

Սփյուռք

Հյուստոնի հանրաճանաչ «Վանդամ-Վարվիկ» հյուրանոցի կամարները հարթականորեն նախշել էին փառատոնի մասնակից երկրների դրոշները: Հյուրանոցի ծոխ ընդունարանում համախմբվել էին բազմաթիվ բոլրակիցներ, ֆիլմարվեստի ճանաչված դեմքեր, հեռուստավարներ...

Հյուստոնյան (Տեխաս) 27-րդ միջազգային կինոփառատոնի ավարտն էր: Ապրիլի 23-ի ընդունելությանը հրավիրվել էին այն կինոգործիչները, որոնք Բրոնզե, Արծաթե

ցոցով ամրագրվում է անհատի և հասարակության ինքնաճանաչումը. Ֆիլմը հնարավորություն է ընձեռում ճանաչելու ազգային հոգեբանական առանձնահատկությունները և հայտնաբերելու համամարդկայինը: «Ես, որպես կինոյի մեծ երկրպագու, հավատում եմ, որ ֆիլմը յուրովի արթնացնում է միտքն ու զգացմունքները՝ ճանաչելու համար մեզ շրջապատող աշխարհն ու մարդկային հարաբերությունները»: Թաղ Հանտերը ներկաներին ողջունեց նաև Տեխասի նահանգապետի ու

հայ կինոռեժիսոր Վիգեն Չալդրանյանին «Ձայն բարբառո» ֆիլմի համար: «Այս բարձրարվեստ ժապավենը ոչ միայն հայկական է, այլև համամարդկային, քանզի ներկայացնում է մարդ արարածի մասին որոնումներն ու հոգևոր ազնվությունը՝ փիլիսոփայական ընդհանրացումով հանդերձ բարություն, հույս, սեր քարոզելով համայն մարդկությանը»: Բուռն ծափահարությունների և խրախուսանքի բացականչությունների միջով բեմ բարձրացավ հայ արվեստագետը՝ իր

Հյուստոնի փառատոնի Ոսկե մրցանակը Վիգեն Չալդրանյանին

Հյուստոնի միջազգային կինոփառատոնի նախագահ Թաղ Հանտերը նամակ է հղել Հայաստանի Հանրապետության կառավարությանը, որում փառատոնի ժյուրիի անդամների և իր երախտագիտությունն է հայտնում «Հայաստանում ստեղծված գերազանց և հրաշալի «Ձայն բարբառո» ֆիլմի համար, որի հաջողությունը բացառիկ է այն առումով, որ ինքնաբերաբար ներկայացվել է ավելի-քան 2 մլն. դոլլար ընդհանուր գումարի մրցանակաբաշխության 200 միջազգային կինոփառատոների՝ ցուցադրման և վաճառքի»: Ի դեպ, Հյուստոնի փառատոնին մասնակցում էին աշխարհի 43 երկրների պատվիրակություններ, ավելի քան 400 աշխարհահռչակ կինոռեժիսորներ և դերասաններ: Ներկայացվեց 4150 ֆիլմ:

և Ոսկե մրցանակների էին արժանացել: Նրանց դեռ չէր տեղեկացվել իրենց մրցանակի անունը, և մթնոլորտը մինչ այդ փոքր-ինչ լարված էր:

Նախընտրված մրցանակակիրների մեջ էր նաև հայաստանցի կինոռեժիսոր Վիգեն Չալդրանյանը՝ իր «Ձայն բարբառո» լիամետրաժ խաղարկային ֆիլմով, որտեղ հանդես է գալիս նաև որպես դերասան:

Փառատոնի հիմնադիր և նախագահ Թաղ Հանտերն իր բացման խոսքում նշեց, որ Հյուստոնի միջազգային կինոփառատոնն աշխարհում առաջինն է, թե՛ իր մասնակիցների, թե՛ ֆիլմերի բազմազանության առումով և որ այն հայտնի է բերել ֆիլմարվեստի այնպիսի գործիչների, ինչպիսիք են Ստիվեն Սփիլբերգը, Ջորջ Լուկասը, Դեյվիդ Լինչը, Ռանդալ Կլեյզերը, Օլիվեր Սթոունը և ուրիշներ: Այնուհետև նախագահն ավելացրեց, որ մրցանակները սահմանված են խստապահանջ հանձնաժողովի 10-օրյա դիտումներից հետո, և ընդսմին վկայում են արվեստագետների ակնառու տաղանդի և հզոր ներուժի մասին: Նա ներկայացրեց ԱՄՆ նախագահ Բիլ Քլինթոնի ողջույնի խոսքը, որում մասնավորապես ասվում էր՝ կինոյի մի-

Հյուստոնի քաղաքապետի անունից:

Արծաթե մրցանակաբաշխության շնորհման ընթացքում արդեն, որը շահեց Հոլիվուդի ներկայացուցիչը, սփյուռքահայ պատվիրակության անդամներն շտապեցին շնորհավորել Վիգեն Չալդրանյանին, որովհետև ակնհայտ էր, որ նա արժանացել էր առավել բարձր մրցանակի: Իրոք, քիչ անց փառատոնի նախագահը հայտարարեց, որ լիամետրաժ խաղարկային լավագույն ֆիլմի համար Ոսկե մրցանակը շնորհվում է

և իր ժողովրդի անունից ընդունելու Ոսկե մրցանակը (Gold Remy a World), որն արտաքինից Օսկարից տարբերվում է նրանով, որ արձանիկի փոխարեն մայրցամաքները խորհրդանշող աստղ է պատկերում ծովածոցի ծոցերում: Սա 10-12 տարվա ստեղծագործական կենսագրություն ունեցող բեմադրիչի 12-րդ մրցանակն է, այս ֆիլմի համար՝ ութերորդը: Դրան նախորդել էր Երևանում դեբյուտների հայկական փառատոնի գլխավոր՝ Միշել Լեգրանի մրցանակը, որը հեղինակը բնորոշել էր որպես իր համար ամենաթանկը. «...Որովհետև ամենաերջանիկ երեկույթը հայրենիքում գնահատվելն է»: Իսկ դրանից առաջ Թբիլիսիի միջազգային կինոփառատոնում ֆիլմը միանգամից չորս ոսկե արծիվ էր շահել:

Ոսկե Ռեմիի մրցանակակրի աչքերում ցնծության արցունքներ կային... Քիչ անց նա նայեց ժամացույցին և հայտարարեց, որ արդեն կեսգիշեր է, այսինքն՝ ապրիլի 24-ը: Ճակատագի՞ր: Վիգեն Չալդրանյանին մեծ ճանաչում և փառք է բերած առաջին ֆիլմը կոչվում էր «Ապրիլ»...

ՍՈՆԱ ՔՐԻՍՏՈՐՅԱՆ, ՌՈՒԶԱՆ ԽԱՉԱՏՐՅԱՆ

ԼՈՍ ԱՆՋԵԼԵՍ

Լեոնարդո դա Վինչիի օրենսգիրքը նորից է դրվում աճուրդի

Օրերս Լոս Անջելեսի գերագույն դատարանը վերսկսեց Լեոնարդո դա Վինչիի օրենսգրքի (Համերի օրենսգրքի) նկատմամբ սեփականության իրավունքի գործի քննարկումը: Այդ ձեռագրին հավակնում են Արմանդ Համերի թանգարանը և դոկտոր Արմանդ Համերի ժառանգորդները՝ նրա այրին և նրա եղբոր դուստրը: Հարցն այն է, որ թանգարանը մտադիր է Լեոնարդո դա Վինչիի ծոցատետրը աճուրդի դնել լոնդոնյան հանրահայտ Christies ֆիրմայի աշնանային աճուրդին, որտեղից Արման Համերը օրենսգիրքը գնել էր 5,1 միլիոն դոլլարով:

Լեոնարդո դա Վինչիի ձեռագրային ժառանգությունը բավականին մեծ է: Նրա գծանկարների և գրառումների մեծամասնությունը պահվում է պետական հավաքածուներում: Համերի օրենսգիրքը Լեոնարդոյի միակ ձեռագիրն է, որը մինչև հիմա մասնավոր սեփականություն է:

Այն Լեոնարդոյի կողմից կազմվել է, ըստ երևույթին, 1506-1510 թվականներին, Ֆլորենցիայում և Միլանում: 1690 թվականին Ջուզեպպե Գեցին այն հայտնաբերեց Հռոմում միլանյան քանդակագործ Գուլյելմո դելլա Պորտայի թղթերի մեջ, որը նրա համար պատրաստեց մի ինքնօրինակ կազմատուփիկ: 1717 թվականին Գեցին «Ջրի բնության, ճնշման և շարժման մասին» ձեռագիրը վաճառեց Թոմաս Քոկին՝ Լեյսթերյան առաջին կոմսին: Մինչև

1980 թվականը օրենսգիրքը կոմսական ընտանիքի սեփականությունն էր և ցուցադրվել էր ընդամենը մեկ անգամ՝ 1952 թվականին Լոնդոնում, թագավորական ակադեմիայում: Դոկտոր Համերի կողմից 1980 թվականին Christies աճուրդում գնելուց և Մեծ Բրիտանիա-

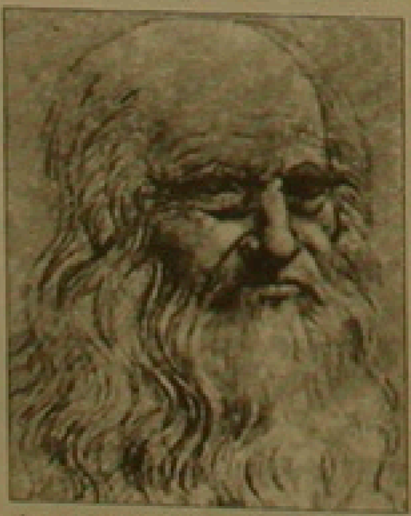

յից արտասահման տանելու դժվարությամբ ստացած թույլտվությունից հետո օրենսգիրքը ցուցադրվեց Ֆլորենցիայում, Փարիզում, Լոս Անջելեսում և Ստոկհոլմում: 1984 թվականին այն ցուցադրվեց Արման Համերի մասնավոր հավաքածուի ցուցահանդեսում, որը անցկացվեց Պուշկինի անվան թանգարանում:

Օրենսգիրքը բաղկացած է 18 թերթից, և աջից դեպի ձախ իտալերեն գրառումներ կան արված, այդպիսով նկարիչը ծածկագրում էր իր տեքստերը, որպեսզի դրանք չդառնան յուրահատուկ անտեղյակների սեփականությունը: Էջերը պարունակում են լույսի տեսության, մեխանիկայի, երկրաբանության, հնագիտության, ֆիզիկական աշխարհագրության, աստղագիտության և ջրադինամիկայի մասին նշումներ: Ամենամեծ ուշադրությունն են գրավում մթնոլորտային երևույթներին նվիրված գրառումները, որոնք թույլ են տալիս հասկանալ, թե նկարիչը ինչպես էր ստանում լուսաստվերային հագվագյուտ արդյունք իր նկարների ֆոնի մշակման ժամանակ: Լեոնարդոյի ստեղծագործության առաջատար հետազոտողներից մեկի՝ Կառլո Պեդրետտիի կարծիքով «Որոշակի վստահությամբ կարելի է հանգել այն եզրակացության, որ առանց օրենսգրքի գոյություն չէր ունենա նաև «Մոնա Լիզան»:

Christies-ում անհամբերությամբ են սպասում հագվագյուտ ձեռագրին, քանի որ աճուրդային ֆիրման ենթադրում է դրա վաճառքից ստանալ մի հաստատուն կոմիսիոն վարձատրություն՝ 7,5 հազար դոլլար, գումարած մնացած գումարի 10 տոկոսը: Իսկ օրենսգրքի այժմյան գինը գերազանցում է 5,1 մլն դոլլարից:

ՀԱՄԱՌՈՏ

Նոր շենք երկրագիտականին

Գորիսի հոգևոր կյանքում իրադարձություն կարելի է համարել քաղաքի կենտրոնական մասում երկրագիտական թանգարանին շենք հատկացնելու քաղխորհրդի գործկոմի որոշումը: 1947 թ. հիմնադրված թանգարանը վերջին շրջանում գործել է Գորիսի Ս. Լուսավորիչ եկեղեցում: 1989 թ. դեկտեմբերից, երբ Սպիտակի երկրաշարժի տարելիցի օրը գործել սկսեց եկեղեցին, թանգարանը զրկվեց շենքից և նրա ցուցադրությունը փակվեց: Շուրջ 5 տարի՝ հնագույն ժամանակներից սկսած, Զանգեզուրի պատմությունը ներկայացնող 5 հազար պատմամշակութային արժեք ներկայացնող ցուցանմուշները փչացման վտանգի տակ պահվում էին կիսանկուղային սենյակներում: Քաղաքի նորընտիր գործկոմի վճռական քայլը հույս է ներշնչում, որ Գորիսի երկրագիտական թանգարանը մոտ ապագայում դռները կբացի այցելուների առջև: Ս. Հ.

«Ինտերկալտի» հերթական բարեգործությունը

Ֆրանսիա և Գերմանիա կատարած երկամսյա ուղևորությունից Վանաձոր վերադարձավ «Ինտերկալտ» բարեգործական կենտրոնի պատվիրակությունը: Ինչպես տեղեկացանք կենտրոնի նախագահ Նորիկ Յուլոյանից, նրանք իրենց հետ տարել էին գյումրեցի խաչքարագործ Մկրտիչ Մանուկյանի հեղինակած և վանաձորցի Ռոզա Մելիքյանին նվիրած խաչքարերը, որոնք տեղադրվեցին Ֆրանսիայի Գրենոբլ և Ռոմանս քաղաքներում: Ամենուր նրանք արժանացել են բարեկամական և ջերմ ընդունելության: Ֆրանսիայի և Գերմանիայի բարեգործական կազմակերպությունները «Ինտերկալտին» են տրամադրել սնունդ, դեղորայք և հագուստ, որոնք 4 բեռնատարներով հասցվել են Վանաձոր: Օգնությունը կբաշխվի Վանաձորի մանկատներին, զոհված ազատամարտիկների ընտանիքներին, պատերազմի վետերաններին, Ղարաբաղի և Գյումրիի հիվանդանոցներին: Մ. Մ.

ԵՐԱԺՇՏԱԿԱՆ

50 տարեկանը ծաղկուն տարիք է

50 տարեկանում Դայանա Ռոսը շարունակում է խոյանալ դեռևս գլխապտույտ հաջողությունը: «Մի կին» խորագրով նրա վերջին ալբոմն արդեն վաճառվել է մեկ միլիոն օրի-

նակով Մեծ Բրիտանիայում, ուր նա հյուրախաղերով հանդես է գալիս: 4 համերգի համար երգչուհին պատրաստել է յուրահատուկ մյուզիք-հոլ-շոու, յոթ հագուստով: Հաղթարշավը հասավ իր գագաթնակետին, երբ Լոնդոնի Ուեմբլեյ Արենայում 11 հազար հանդիսատես ոտքի վրա ծափահարություններով ողջունեց Դայանային, որ բեմ դուրս եկավ Մեռլին Մոնրոյի հանրահայտ սպիտակ զգեստի մորեգույն կրկնօրինակով: Դայանան ինքն էր պատրաստել զգեստի նախնական ճեպանկարները, որոնց հիման վրա այն կարել է երգչուհու մշտական դերձակը՝ Բոբ Մաքին:

30 տարվա արտիստական թափառ անցյալը չի խունացրել բեմ դուրս գալու երգչուհու հաճույքը: «Միակ բանը, որ ինձ ջղայնացնում է, ճամպրուկներս հավաքելն ու քանդելն է և իմ հինգ զավակներին լքելը», ծիծաղում է աստղը: Ն. Դ.

ՖՐԱՆՍԻԱ

«Պատվելի Սահակյանը Հայաստանի համար»: Ինչո՞ւ ոչ:

ԱՐՓԻՆԵ ՉԱՐԽՉՅԱՆ, Փարիզ

Հունիսի 5-ին Փարիզի Լյուքսեմբուրգյան այգուն հարող Մադամ-58 փողոցում գտնվող ֆրանսիական բողոքական համայնքներից մեկին պատկանող սրահը մարդաշատ էր: Առիթը ուրախալի ու պատվաբեր էր մեր ազգի համար: Քաղաքի ամենագեղեցիկ ու հնագույն 6-րդ տարեշրջանի քաղաքապետ պարոն Կոլլեն հանդիսավոր պայմաններում «Ազգային

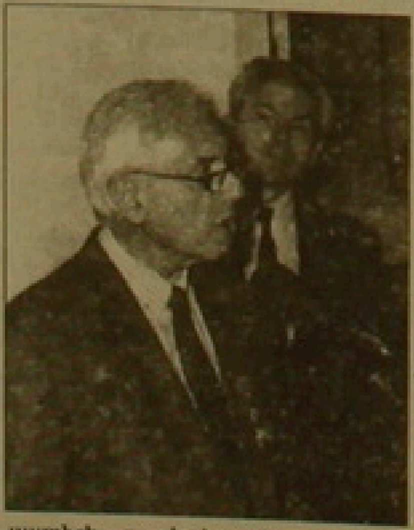

աստղի» բարձր կոչում շնորհեց ու շքանշան հանձնեց համայնքի հոգևոր ղեկավար, պատվելի Սամուել Սահակյանին Հայաստանում խրախուսանքի արժանի մարդասիրական ծրագրերի իրականացման համար: Համայնքի ոգևորությունն աննկարագրելի էր, որի անդամներից շատերը եղել էին Հայաստանում և զարմանալի ջերմությամբ ու կարոտով էին արտահայտվում Հայաստանի մասին ու ջանք չեն խնայում պատվելիին քաջալերելու ու օգնելու համար: Ֆրանսիայի հայաբնակ Վալանս քաղաքի հայ քահանայի ընտանիքում ծնված համեստ ու քաջասիրտ հայորդին Սամուել Սահակյանը 16 տարուց ի վեր ղեկավարում է վերոհիշյալ համայնքը, որի բացարձակ մեծամասնությունը ֆրանսիացիներ են՝ զարմանալիորեն քաջատեղյակ Հայ դատին ու Հայաստանի ներկա իրավիճակին: 1988 թ. դեկտեմբերյան աղետից հետո, 1990-ին, պատվելի Սահակյանը իր համայնքի քաջալերմամբ ու անձնական ջանքերով ստեղծեց «Ֆրանսիայի Բողոքական եկեղեցու և Հայաստանի միջև համերաշխություն» բարեգործական կազմակերպությունը, որի գործունեության դաշտը դարձան աղետի գոտու (և ոչ միայն) առանձնապես ծանր վիճակում գտնվող 40-ից ավելի ընտանիքների խնամակալությունը ֆրանսիացի ընտանիքների կողմից (հիմնականում համայնքի անդամ), Գյումրիի մանկատան, «Ընտանիք» մանկապատանեկան կենտրոնի խնամակալությունը, իսկ նախորդ ձմռանը կազմակերպության նախաձեռնությամբ ու ջանքերով ջեռուցվեցին Գյումրիի 40-ից ավելի դպրոցներ: Այդ ծրագիրը կիրականացվի նաև գալիք ձմռանը: Մարդասիրական գործունեության այս ցանկը պատվելի Սահակյանը համալրում է նաև մշակութային ծրագրերով՝ տարեկան 3 անգամ կազմակերպելով ճանաչողական ուղևորություններ դեպի Հայաստան: Հուլիսի 15-ին նա հերթական այցով Երևանում է իր մեծ խմբով, այս անգամ արդեն «Ազգային աստղի» պատվավոր կոչմամբ, լի հույսով բազում հայ մանուկների: Այդ հրաշալի երեկոյին պատվելի Սահակյանն իր երախտիքի խոսքն ավարտեց մեծագույն ցանկությամբ՝ խորհրդանշական կերպով կիսելու իր պատվավոր կոչումը իր կնոջ՝ տիկին Սահակյանի հետ, որի ծնողները նույնքան արժանի են գովեստի:

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ մարզական

ՍՓՅՈՒՌՔ

Հովհաննես Մելքիսեթյան. «Հայկական ֆուտբոլը կվերագտնի իր առողջ վիճակը»

«Վերջերս Երևանում էր գտնվում Բեյրութի ՀՄՄ մարզական վարչության նախագահ, ֆուտբոլի նույնանուն ակումբի պետ Հովհաննես Մելքիսեթյանը: Հայրենիք կատարած այցելության ընթացքում լիբանանահայ մարզական ղեկավարին ուղեկցում էին ֆուտբոլի վարչության քարտուղար Միսակ Նաջարյանը և վարչության անդամ Վարդան Գվլյանը:

«Արմենիա» հյուրանոցի թիվ 802 սենյակը, ուր հանգրվանել էին մեր հայրենակիցները, դարձել էր հայրենի մարզական ղեկավարների, ֆուտբոլիստների և այլ մարզիկների այցելության նպատակակետ...: Լիբանանահայ մարզական ղեկավարը նյութական զգալի օգնություն է բերել իր հետ Հայաստանի ՀՄՄ-ՖԻՄԱ ֆուտբոլային ակումբին, ինչպես նաև ստանձնել է «Փարոս» կանանց հավաքականի հովանավորությունը:

Որպես հին ծանոթի նա ջերմորեն ընդունեց տողերիս հեղինակին, և մի քանի րոպե լռությունից հետո սկսեցինք հարցազրույցը:

–Պրն. Մելքիսեթյան, ի՞նչ նպատակներ է հետապնդում Ձեր այցելությունը հայրենիք, և ինչպիսի՞ տպավորություններ ստացաք այս հերթական այցից:

– Մեր այցելության նպատակն է աշխուժացնել ՀՄՄ-ի շարժումը Հայաստանում, ինչպես նաև մասնակցել կազմակերպչական համագումարին, դժվարին այս պայմաններում օգտակար լինել, նեցուկ կանգնել ֆուտբոլի ակումբին և մարզական շարժմանը: Նախորդ տարվա համեմատ Հայաստանի ֆուտբոլի ու մարզական կյանքը վերելք են ապրում: Այդ փաստը մեզ շատ ոգևորեց: Հուսանք, որ այս դժվար օրերը կանցնեն, և հայրենի մարզական կյանքը կգտնի իր նախկին օրերի բարձր մակարդակը:

– Ի՞նչ վիճակում է Հայաստանի ֆուտբոլի կյանքը և որո՞նք են ֆուտբոլային հայրենի շրջանակներում Ձեր համագործակցության ծրագրերը:

– Պետք է խոստովանել, որ Հայաստանի ֆուտբոլի մակարդակը բավականին անկում է ապրել: Բայց և այնպես ֆուտբոլի առաջնությունը շարունակվում է, և կամաց-կամաց ամեն ինչ հունի մեջ կմտնի: Հուսով ենք, որ այս ժամանակաշրջանը անցումային է, և հայկական ֆուտբոլը կվերագտնի իր առողջ վիճակը:

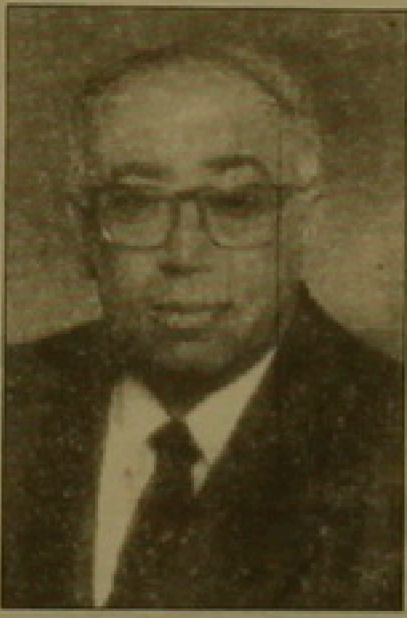

Հայաստանի հավաքականի ավագ մարզիչ Էդուարդ Մարգարովին հրավիրել ենք Բեյրութ, որպեսզի նա հնարավորություն ունենա մոտիկից ծանոթանալ լիբանանյան ֆուտբոլին և Լիբանանում խաղացող հայ ֆուտբոլիստների մարզավիճակին: Մտադրություն ունենք հյուրընկալել նաև հավաքականին և ուսումնա-մարզական հավաք կազմակերպել նոյեմբերին, Կիպրոսում տեղի հավաքականի հետ կայանալիք Եվրոպայի առաջնության ընտրական մրցաշարի հանդիպումից առաջ: Պատասխանատվությամբ կկատարենք մեր բաժին պարտականությունը, և դրա համար մեծապես ուրախ ենք:

Հայրենի շատ ֆուտբոլիստներ են գտնվում Բեյրութում, որոնք կարևոր աշխատանք են կատարում լիբանանահայ ֆուտբոլի զարգացման համար: ՀՄՄ-ի կազմում առանձնապես նշանակալի են Բարկեն Մելիքյանի, Վիտալի Աղայանի, Գևորգ Կարապետյանի նվաճումները երկրի առաջնությունում, ինչպես նաև Գուրգեն Ենգիբարյանի փայլուն խաղը ՀՄՄ-ի շարքերում: Շատ ենք ուզում, որ հայրենիք-սփյուռք ֆուտբոլային համագործակցությունը շարունակվի անխափան:

– Ի՞նչ կուզենայիք ասել հայրենի մարզասերներին:

– Շատ ուրախ ու երջանիկ եմ հայրենիքիս վերելքով: Այս ծանր օրերը կանցնեն: Մենք պայքարող ժողովուրդ ենք և անպայման պիտի հաղթենք: Իսկ «Ազգին» փոխանցում եմ ջերմ զգացումներս իր հայրենանվեր աշխատանքի համար:

Հարցազրույցը վարեց
ՀԱՌՈ ՄԱՄԻԿՈՆՅԱՆԸ

ԵՎՐՈՊԱ-96

Կիպրոսի հավաքականը նախապատրաստվում է

Ա. Միխայելիդես. «Հայերի մարզական ոգին բարձր է»

«Առաջնակարգ խմբերը չպետք է թերագնահատեն փոքր խմբերին», ասում է Կիպրոսի Հանրապետության ֆուտբոլի Ազգային հավաքականի մարզիչ Անդրեաս Միխայելիդեսը և ավելացնում, որ «Փոքրերը կարող են անակնկալներ մատուցել, ինչպես դա հատուկ ձևով արտահայտվեց աշխարհի

առաջնության խաղերի ժամանակ»:

Կիպրոսից ստացված հաղորդագրության մեջ նշվում է, որ Կիպրոսն այժմ նախապատրաստվում է առաջիկայում անցկացվելիք Եվրոպայի գավաթի խաղերին, որին Իսպանիայի, Բելգիայի, Դանիայի, Հայաստանի և Մակեդոնիայի (Ֆիրոմ) հետ Կիպրոսը մասնակցելու է B խմբի կազմում: Ի՞նչ կարելի է ակնկալել այդ խաղերից: Կիպրոսին առաջին հերթին հետաքրքրում են Ֆիրոմի և Հայաստանի հետ սպասվող խաղերը, քանի որ նա առաջին անգամ է մրցելու այդ երկուսի հետ:

Միխայելիդեսի համար առայժմ այնքան էլ պարզ չէ իրավիճակը: «Մենք շատ քիչ բան գիտենք Հայաստանի մասին», ասում է նա: «Միակ բանը, որ գիտենք, այն է, թե շատ ժամանակ առաջ եվրոպական ակումբների մրցումներին Կիպրոսի թիմը խաղացել է հայկական թիմի հետ և պարտվել: Բայց այդ օրվանից ի վեր շատ բան է փոխված: Կարծում եմ հիմա լավ մարզավիճակում ենք: Բայց միևնույն է, մենք քիչ բան գիտենք հայկական ֆուտբոլի մասին, և իմ ամբողջ հույսը պետք է դնեմ խաղացողներիս վրա, մաղթելով, որ հանդիպումները անցնեն քաղաքակիրթ մթնոլորտում: Հայերն այդ տեսակետից բարձր համբավ ունեն: Նրանք մաքուր խաղի կողմնակից են և նրանց մարզական ոգին շատ բարձր է»:

Անորոշության այս հանգամանքն էլ հաշվի առնելով, Կիպրոսի ֆուտբոլի լիգան այս տարի որոշել է սեպտեմբերի վերջից օգոստոսի վերջը տեղափոխել իր խաղերը, որպեսզի ժամանակին պատրաստ լինեն սեպտեմբերի 7-ին Իսպանիայի հետ սպասվող խաղին: Այնուհետև հոկտեմբերին նրանք հյուրընկալվելու են Հայաստանի հավաքականին:

«Ամառվա շոգերն ի նկատի ունենալով, առաջին հանդիպումն ավելի դժվար է լինելու, քան երկրորդը, որի ժամանակ մենք երևի կկարողանանք ցուցադրել լավ և արագ խաղ» խոստովանում է մարզիչը:

Ավելացնենք, որ ըստ հաղորդագրության, Կիպրոսի ազգային հավաքականը 8-9 ամիս է, ինչ պաշտոնական խաղեր չի անցկացրել: Վերջինը եղել է 1993 թվի նոյեմբերին, աշխարհի առաջնության նախնական փուլում: Դրանից հետո նա խաղացել է միայն ընկերական հանդիպումներում, որոնցից դժվար է թիմի մակարդակը որոշել:

Միխայելիդեսն, այնուամենայնիվ, նոր խաղացողներին առիթ է տալիս դրսևորելու իրենց: Սպասվում է, որ եվրոպական գավաթի խաղերին մասնակցող կիպրական երեք՝ Օմոնի, Ապոլոնի և Անորթոսիսի խմբերից նա խաղացողներ կընտրի իր ազգային հավաքականի համար:

Հետաքրքրական է նշել, որ առաջ Սերբիայի առաջնակարգ հարձակվող Միլինկա Գոջիոն, որն արդեն ավելի քան հինգ տարի է, ինչ Կիպրոսում է, վերջերս ստացել է կիպրական հպատակություն, և հավանական է, որ մտնի ազգային խմբի կազմի մեջ, մի հանգամանք, որ մեծապես կուժեղացնի նրա հարձակողական թևը:

Մնում է հուսալ, որ մեր հայկական հավաքականի անդամները, այս հանգամանքը հաշվի առնելով, համապատասխանորեն լավ նախապատրաստվեն առաջիկա հանդիպումներին:

Պատրաստեց
ՅԱԿՈԲ ՕՀԱՆԿՅԱՆԸ

ՉԵՄՊԻՈՆՆԵՐԻ ԼԻԳԱ

Վիճակահանությունը կայացավ, հակառակորդները հայտնի են

«Ազգի» նախորդ համարում արդեն հայտնել ենք, որ Ժնևում կայացել է եվրոպական գավաթների վիճակահանությունը, և ՈՒԵՖԱ-ի գավաթի խաղարկությունում Երևանի «Արարատի» հակառակորդն է Սոֆիայի ԲԿՄԱ-ն: Ասենք, որ Թբիլիսիի «Դինամոն» կմրցի ռումինական «Ունիվերսիտատյա»-ի հետ: Այսօր ներկայացնում ենք «Չեմպիոնների լիգայի» վիճակահանության արդյունքները և մրցաշարի անցկացման նոր կարգը:

1994-95 թթ. մրցաշրջանում «Չեմպիոնների լիգան» կազմված է 16 թիմից (նախորդի 8-ի փոխարեն), որոնք բաժանված են 4 խմբի, 4-ական թիմերով: Այդ թիմերից 8-ը առանց որակավորման խաղերի, միանգամից ընդգրկված են խմբերում (2-ական՝ ամեն մի խմբում): Դա նախ և առաջ նախորդ խաղարկության հաղթող իտալական «Միլանն» է: Մնացած 7 թիմերը որոշվել են ՈՒԵՖԱ-ի դասակարգմամբ, ըստ վերջին 5 տարվա ցույց տված արդյունքների: Այդ թիմերն են «Մանչեսթր Յունայթդ» (Անգլիա), «Բարսելոնա» (Իսպանիա), «Բավարիա» Մյունխեն (Գերմանիա), «Սպարտակ» Մոսկվա (Ռուսաստան), «Բենֆիկա» Լիսաբոն (Պորտուգալիա), «Անդերլեխտ» Բրյուսել (Բելգիա), «Այաքս» Ամստերդամ (Հոլանդիա): Խմբերում մնացած 8 տեղերի տերերը կորոշվեն նախնական փուլում որակավորման խաղերում, որոնք տեղի կունենան օգոստոսին: Այդ խաղերում կհանդիպեն ՈՒԵՖԱ-ի դասակարգման 9-16-րդ տեղերը զբաղեցրած թիմերը 17-24-ը զբաղեցրածների հետ: Վիճակահանությամբ կազմվել են հետևյալ զույգերը

1. «Ստյաուա» - «Սերվետ»
2. «Սպարտա» - «Գյոթեբորգ»
3. «Ավենիր Բեգգեն» - «Գալաթասարայ»
4. «Պարի Սեն Ժերմեն» - «VAC Սամսունգ»
5. «Մակկաբի» - «Կազինո» Զալցբուրգ
6. «ԱԷԿ» - «Ռեյնջերս»
7. «Լեգիա» - «Հայդուկ» Սպլիտ
8. «Սիլկեբորգ» - «Դինամո» Կիև

Այս ութ զույգերի հաղթողները կմիանան ուժեղագույն ութնյակին: Ահա, թե ինչ տեսք ստացան խմբերը վիճակահանության արդյունքում:

«A» խումբ

1. «Ավենիր» կամ «Գալաթասարայ»
2. «Մանչեսթր Յունայթդ»
3. «Սպարտա» կամ «Գյոթեբորգ»
4. «Բարսելոնա»

«B» խումբ

1. «Բավարիա» Մյունխեն
2. «Սիլկեբորգ» կամ «Դինամո» Կիև
3. «Սպարտակ» Մոսկվա
4. «Պարի Սժ» կամ «VAC Սամսունգ»

«C» խումբ

1. «Ստյաուա» կամ «Սերվետ»
2. «Լեգիա» կամ «Հայդուկ»
3. «Բենֆիկա»
4. «Անդերլեխտ»

«D» խումբ

1. «Միլան»
2. «Մակկաբի» կամ «Կազինո»
3. ԱԷԿ կամ «Ռեյնջերս»
4. «Այաքս»

Խմբային մրցաշարը կսկսվեն սեպտեմբերի 14-ին: Այդ օրը ամեն խմբի երկրորդ համարի տակ նշված թիմը կընդունի երրորդ թիմին, իսկ չորրորդը՝ առաջինին: Այդ մրցաշարերը կավարտվեն դեկտեմբերին: Այնուհետև խմբերում առաջին երկու տեղերը գրաված թիմերը կկազմեն քառորդ եզրափակիչի զույգերը, և «Չեմպիոնների լիգայի» մրցաշարը կշարունակվի գավաթային սկզբունքով:

Դե ինչ, հույս ունենանք, որ ՈՒԵՖԱ-ի այս նորամուծություններն էլ ավելի հետաքրքիր կդարձնեն պայքարը Եվրոպայի ամենահեղինակավոր մրցանակի համար:

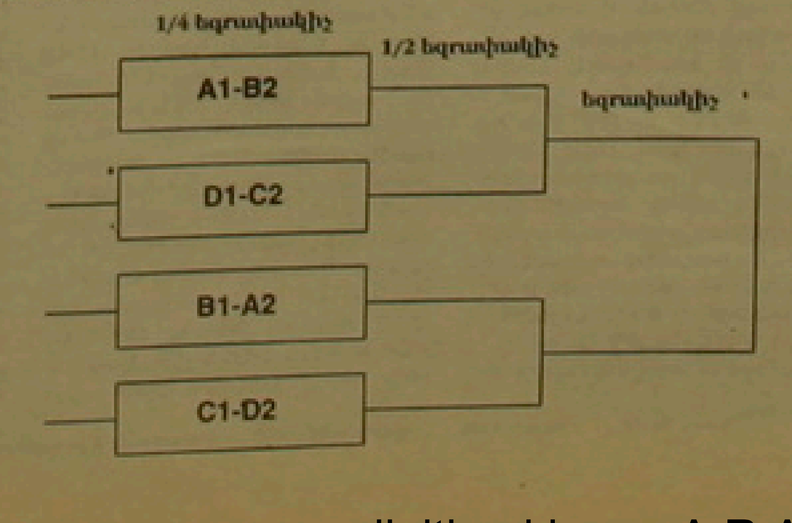

ԾԱՆՐԱՄԱՐՏ

Ջակարտա՝ ռեկորդների հետևից

ԵՐԵՎԱՆ, 21 ՀՈՒԼԻՍ, ՍՆԱՐՔ: Ծանրամարտիկներ Աշոտ Դանիելյանը և Արա Վարդանյանը Հայաստանը ներկայացնելու են աշխարհի երիտասարդական առաջնությունում, որն անցկացվելու է Ջակարտայում հուլիսի 24-31-ը:

«Ռեկորդային ելույթներ ենք սպասում մեր ծանրորդներից, ասաց Հայաստանի ծանրամարտի ֆեդերացիայի գլխավոր քարտուղար Հենրիկ Գրիգորյանը: Ֆինանսական դժվարությունների պատճառով մեզ չհաջողվեց գործուղել բոլորին, ովքեր ռեալ կարող են հավակնել մեդալների: Այնուամենայնիվ, կարծում ենք, որ Դանիելյան-Վարդանյան երկյակը պատրաստ է անակնկալներ մատուցել: 130 կգ անոց դյուցազուն՝ գերծանրքաշային Աշոտ Դանիելյանը կարող է փոքրիկ հրաշք գործել: Վերջերս Հայաստանի ուժեղագույն ծանրորդների ոչ պաշտոնական մրցումներում նա հիանալի տեխնիկա ցուցադրեց և գերազանցեց հասակակիցների համաշխարհային ռեկորդները - 385 կգ (175+210):

Հայաստանի երիտասարդական հավաքականի ավագ [illegible] Հովհաննիսյանի կարծիքով, [illegible] մեր ատլետների մարզա[illegible]սայում, նրանք տեխնիկապես և ֆիզիկապես ուժեղ են և, որպես կանոն, արդյունավետ են ծանրաձողի բոլոր մոտեցումները:

ԽՃԱՆԿԱՐ

■ ՖԻՖԱ-ի մրցավար ֆրանսիացի Ժոել Կինյուն 13-րդ տարին է, ինչ կատարում է միջազգային կարգի մրցավարի պաշտոնը: Նա այս տարի մասնակցեց և դատեց հաշվով 3-րդ աշխարհի գավաթի խաղերը, հասնելով սիրիացի մրցավար Ժամալ Ալ Շարիֆին:

■ Ֆուտբոլի «Եվրոպա-96» առաջնությանը նախապատրաստվելու նպատակով Շվեդիայի հավաքականը օգոստոսի 17-ին Ստոկհոլմից 160 կմ հեռավորության վրա գտնվող Օրեբրո քաղաքում մրցելու է Լիտվայի հավաքականի դեմ: Վերջին խաղը այս երկու հավաքականների միջև տեղի էր ունեցել 1939 թ., և Լիտվայի հավաքականը պարտվել էր 0-7 հաշվով:

■ Ասիական մայրցամաքի ֆուտբոլի ֆեդերացիայի նախագահ ընտրվեց անցյալում Մալայզիայի թագավոր Սուլթան Հաճ Համադ Շահը:

digitised by A.R.A.R.@

ԱՆԴՐԱԴԱՐՁ

Սպառնալիքներ կանադական դեսպանի դեմ

«Ազգի» նախորդ համարում տպել էինք Փաստ լրատվական ծառայության Մոսկվայից հաղորդած այն լուրը, թե Ռուսաստանում Կանադայի դեսպան Ջերեմի Քինզմանի դեմ վերջերս մահվան սպառնալիքներ են կատարվել, որոնց հեղինակը, հավանաբար, ադրբեջանական մի ազգային խմբավորում է: Այս կապակցությամբ ստացել ենք Ռոյթեր լրատվական գործակալության հուլիսի 19-ի թվակիր հեռագրալուրը, որը հաստատելով հանդերձ վերոհիշյալ սպառնալիքների առկայությունը, ժխտում է այն ենթադրությունները, թե սպառնալիքների հեղինակները մերձավորարեւելյան ահաբեկչական կամ ադրբեջանական ազգայնական որեւէ խմբավորում է: Կանադայի արտգործնախարարության բանբեր Արիել Դելույայի ասելով, Մոսկվայում «կանադացիների ու դեսպանների ապահովությունը կարեւորագույն հարց է» իրենց համար եւ թե իրենք ձեռք են առել արդեն համապատասխան բոլոր միջոցները նրանց պաշտպանության համար: Այսուհանդերձ, ինչպես ասվեց, բանբերը հերքել է սպառնալիքների հեղինակների մասին վերոհիշյալ ենթադրությունների հիմնավոր լինելը, սակայն փոխարենը չի մանրամասնել սպառնալիքներն ու ձեռք առնված միջոցառումների բնույթը: Ռոյթերն իր կողմից տեղեկացնում է նաեւ, թե կանադական եւ մոսկովյան մամուլում վերջերս տեղեկություններ են հրապարակվել նաեւ Ռուսաստանում Մ. Նահանգների դեսպան Թոմաս Փիքըրինգի դեմ եղած նմանատիպ սպառնալիքների մասին:

ՎՐԱՍՏԱՆ

Տնտեսական ծանր կացություն

ԹԲԻԼԻՍԻ, 20 ՀՈՒԼԻՍ, ՍՆԱՐՔ-ԻՄՍ-ՊՐԵՍ: Հուլիսի 20-ից կսկսի գործել Վրաստանի բնակչության էլեկտրականության մատակարարման խիստ ժամանակացույց՝ օրական 5-8 ժամ: Նախարարների կաբինետի այդ որոշումը կապված է վառելիքաէներգետիկ համալիրում ստեղծված ճգնաժամային կացության հետ, հայտարարեց վարչապետ Օթար Պացացիան: Փաստաթուղթը հանձնվել է վրացական պետության ղեկավարի ստորագրմանը: Վարչապետի հաղորդման համաձայն, հացահատիկի պաշարները կբավականացնեն մինչեւ սեպտեմբեր: Այնինչ մինչեւ տարեվերջ ընդհանուր հաշվով պահանջվում է 400 հազար տոննա: Վարչապետը նշեց, որ կառավարությունը որոշակի հույսեր է կապում ԱՄՆ-ի եւ Ղազախստանի հետ, որոնք խոստացել են 100 հազարական տոննա ցորեն հատկացնել:

■ *[illegible] Վրաստանի [illegible] նախագահ, խորհրդարանի պատգամավոր [illegible] «Միգալի» [illegible]:*

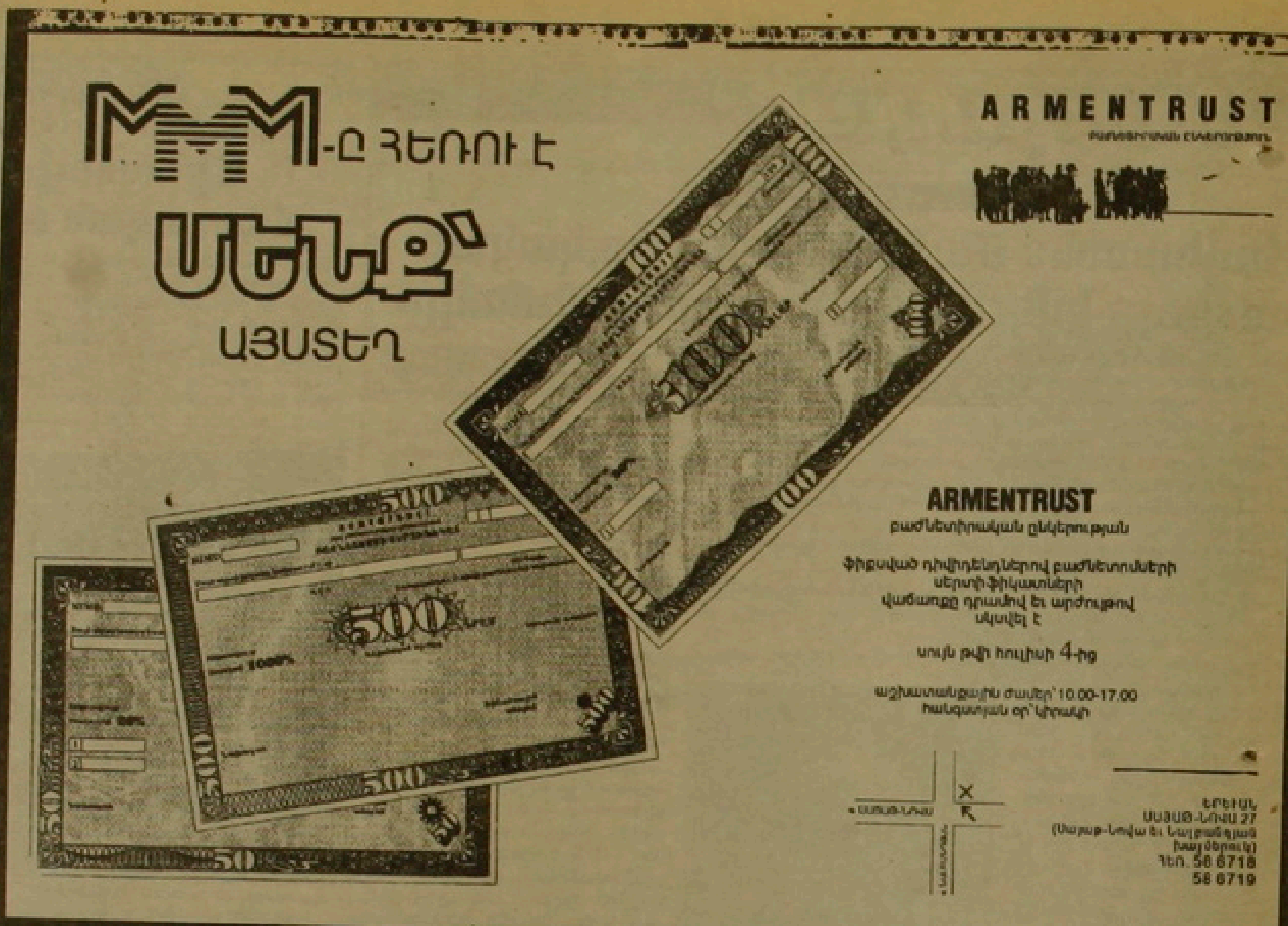

ՏԻԵԶԵՐՔ

Յուպիտերի հետ «Շումեյկեր-Լեւի-9» գիսավորի բախման առաջին արդյունքները

ՄՈՍԿՎԱ, 20 ՀՈՒԼԻՍ, ՍՆԱՐՔ: Յուպիտերի հետ «Շումեյկեր-Լեւի-9» գիսավորի բախումների շարքը դիտարկող աստղագետները մոլորակի մակերեւույթի վրա արձանագրեցին օղակաձեւ մուգ կառույցներ, որոնք գիսավորի մասնիկների հարվածների հետեւանքն են: Մասնիկներից առաջինը Յուպիտերին էր բախվել հուլիսի 16-ին: Ինչպես ՌԻԱ-ի թղթակցին հայտնեց Ռուսաստանի ԳԱ ակադեմիկոս Վլադիմիր Ֆորտովը, այդ կառույցները նման են բծերի, որոնցից յուրաքանչյուրի չափը համեմատելի է Երկրագնդի հետ: Ակադեմիկոսի խոսքերով, Յուպիտերի մթնոլորտի խիտ շերտեր ճեղքելով 7 վայրկյան ներս գիսավորի մասնիկը բաժանվում է մանր կտորների, արտազատելով վիթխարի էներգիա: Պայթյունի հետեւանքով գոյանում է շիկացած գազերի մի քանի հազար կիլոմետր տրամագծով ամպ, որը բարձրանում է 200-300 կմ: Այս երեւույթն ուղեկցվում է մոլորակի մթնոլորտի շարժումներով եւ առաջացնում 2-5 հազար կմ-ի հասնող հուժկու մրրիկներ: Ռուսաստանցի աստղագետներն արձանագրեցին դրանք:

Ակադեմիկոս Ֆորտովը ասաց նաեւ, որ Յուպիտերի վրա բծերի հայտնվելու պահը, դրանց չափը եւ վայրը ստույգ կանխատեսվել էին մոլորակի հետ գիսավորի բախումից մեկ ամիս առաջ:

ՎԱՃԱՌՎՈՒՄ Է

3x4.5մ չափսի չօգտագործված բրդյա նոր գորգ եւ հողամաս:
Զանգահարել 39-55-07, 52-88-16

Եղանակը Հայաստանում

ՍԵՈՒԼ

Կորեական պատերազմը նախաձեռնել է Փենյանը Ստալինի ու Մաոյի համաձայնությամբ

ՍԵՈՒԼ, 20 ՀՈՒԼԻՍ, ՌԻԱ-ՍՆԱՐՔ: Այսօր Կորեայի Հանրապետության ԱԳՆ որոշեց հրապարակել 1950-1953 թթ. իրադարձություններին վերաբերող փաստաթղթեր, որոնք Ռուսաստանի նախագահ Բորիս Ելցինը Հարավային Կորեայի նախագահ Կիմ Են Սամին էր հանձնել 1994 թ. հունիսին, նրա Մոսկվա կատարած այցի ժամանակ: Փաստաթղթերը հերքում են Փենյանի այն պնդումները, թե պատերազմը նախաձեռնել են Հարավային Կորեան եւ ԱՄՆ-ը: «ԶԺՀ-ի եւ ԽՍՀՄ-ի հավանությունից հետո հենց Հյուսիսային Կորեան ռազմական գործողություններ սկսեց Հարավի դեմ», Ռենհապ լրատվական գործակալությանը հայտարարեց Հարավային Կորեայի ԱԳՆ ներկայացուցիչը:

Փաստաթղթերը ներկայացնում են Կիմ Իր Սենի, Իոսիֆ Ստալինի եւ Մաո Ցզեդունի հաղորդումների փոխանակումը եւ նամակագրությունը:

Դրանց համապատասխան, 1949 թ. Ստալինը Կիմ Իր Սենին համոզել է չներխուժել Հարավ: Սակայն արդեն 1950 թ. ապրիլին խորհրդային ղեկավարը հավանություն է տվել ներխուժմանը, պայմանով, որ Կիմ Իր Սենը ստանա Չինաստանի անվերապահ համաձայնությունը: 1950 թ. մայիսին Կիմ Իր Սենը Մաոյի համաձայնությունն ստացավ պատերազմին ԱՄՆ-ի միջամտության պայմաններով: Պատերազմն սկսվեց 1950 թ. հունիսին: Նույն տարվա սեպտեմբերին ամերիկյան զորքերը ՄԱԿ-ի ուժերի կազմում եկան օգնելու Հարավային Կորեային: Ստալինը մերժեց միջամտելու Կիմ Իր Սենի խնդրանքը, սակայն Մաոյին խնդրեց միջամտել: 1950 թ. հոկտեմբերին չինական զորքերը պատերազմի մեջ մտան:

ԱՇԽԱՐՀ

Պատժամիջոցները շրջվում են ՄԱԿ-ի դեմ

ՄԱԿ, 21 ՀՈՒԼԻՍ, ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ-ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Ի շահ ազդեցիկ երկրների նեղ շրջանակի, անխտրականորեն պատժամիջոցներ մտցնելն անդրադարձ հարվածով խփում է ՄԱԿ-ին, զսպելով ամբողջ տարածաշրջանների զարգացումը եւ ազգերի համագործակցությանը հարկադրելով հսկայական միջոցներ ծախսել պատժամիջոցների զոհերին օգնություն ցույց տալու համար: Այդ մասին ասվում է Հարավսլավիայի Միութենական Հանրապետության կառավարության հայտարարության մեջ, որն այստեղ տարածվել է որպես պաշտոնական փաստաթուղթ:

ԱՄՆ. Հասույթ ծառայություններին մոտ 28 մլրդ դոլլար

ՎԱՇԻՆԳՏՈՆ, 21 ՀՈՒԼԻՍ, ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ-ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: ԱՄՆ-ի Կոնգրեսի ներկայացուցիչների պալատը չորեքշաբթի հավանություն տվեց ամերիկյան հատուկ ծառայությունների հոկտեմբերի 1-ին սկսվող 1995 ֆինանսական տարվա հետախուզական գործունեության համար նախատեսված հատկացումներին: Օրինագիծը, որն ընդունվեց 410 կողմ ընդդեմ 16-ի, նախատեսում է ծախսերի ավելացում 2,6 տոկոսով՝ անցյալ ֆինանսական տարվա համեմատությամբ: Կապիտոլիումի կուլուարներում պտտվող ոչ պաշտոնական տվյալներով այն կազմել է մոտ 28 մլրդ դոլլար:

Ռուսաստանի դատախազությունը ծանրաբեռնված է

ՄՈՍԿՎԱ, 21 ՀՈՒԼԻՍ, ԻՄԱ-ՊՐԵՍ-ՍՆԱՐՔ: Դատախազության այն մարմինները, որոնք հետաքննում են ավազակության եւ մաքսանենգության գործերը, ներկայումս չեն կարողանում գլուխ հանել աշխատանքների առատությունից, հուլիսի 20-ին Դումայի լիագումար նիստում հայտարարեց խորհրդարանի անվտանգության կոմիտեի նախագահ Վիկտոր Իլյուխինը: Քանի որ ներքգործնախարարությունը պատրաստակամություն է հայտնել օգնելու իր գործընկերներին, ստորին պալատը առաջին ընթերցմամբ հաստատեց Ռուսաստանի Դաշնության քրեական դատավարության օրենսգրքում լրացումներ ու փոփոխություններ մտցնելու մասին համապատասխան օրենքի նախագիծը: